

Ministerul Ecologiei și Resurselor Naturale este organul central de specialitate al administrației publice în Republica Moldova care efectuează monitoringul calității componentelor de mediu, asigură protecția mediului ambiant și reglementează folosirea rațională a resurselor naturale. În calitate sa de Punct focal național pentru coordonarea și îndeplinirea obligațiilor Moldovei în cadrul Convențiilor de la Stockholm, Basel, Rotterdam și altor acorduri internaționale cu referire la POP, MERN monitorizează activitățile legate de substanțele chimice și deșeurile periculoase, inclusiv a celor din categoria POP.

Activitățile respective sunt coordonate și supravegheate de Comitetul Național de Coordonare (CNC), care promovează politica și principiile generale de gestionare durabilă a poluanților organici persistenți și altor substanțe chimice periculoase în Republica Moldova

În scopul facilitării procesului de promovare a Strategiei Naționale de reducere și eliminare a poluanților organici persistenți și de realizare a Planului Național de Implementare a Convenției de la Stockholm, în cadrul MERN a fost creat Oficiul **EMP Managementul Durabil POP**, sarcinile principale ale căruia constau în realizarea și coordonarea proiectelor investiționale în domeniul managementului durabil al poluanților organici persistenți și altor substanțe chimice periculoase, prevenirii poluării mediului și protejării sănătății populației contra impactului acestor substanțe, implementării cerințelor acordurilor internaționale relevante.

În activitatea sa EMP Managementul Durabil POP colaborează cu organizațiile internaționale de specialitate, instituțiile publice și private și societatea civilă din Republica Moldova; coordonează activitățile proiectelor sale cu cele ale altor proiecte similare, inițiate sau aflate în derulare în Republica Moldova; colaborează și face schimb reciproc de experiență cu proiectele similare implementate în țările din regiune; acordă de consultanță locală și internațională cu privire la managementul durabil al poluanților organici persistenți și altor substanțe chimice periculoase; participă la organizarea conferințelor, seminarelor naționale și internaționale în domeniu.

CONVENȚIA STOCKHOLM
PRIVIND POLUANȚII ORGANICI
PERSISTENȚI

CONVENȚIA STOCKHOLM PRIVIND POLUANȚII ORGANICI PERSISTENȚI

Părțile la această Convenție,

recunoscând faptul că poluanții organici persistenți posedă proprietăți toxice, sunt rezistenți la degradare, se acumulează în organismele vii și se transportă pe calea aerului, apei și prin speciile migratoare dincolo de frontierele internaționale și sunt depozitate departe de locul lor de origine, unde se acumulează în eco sisteme terestre și acvatică,

conștientizând problemele de sănătate, în special în țările în curs de dezvoltare, provocate de expunerea la nivel local la poluanții organici persistenți, în special impactul expunerii asupra femeilor, și prin ele asupra generațiilor viitoare,

luând în considerare faptul că sistemul arctic și în special populația indigenă sunt în mod deosebit amenințate de bioamplificarea poluanților organici persistenți, și că alimentele naturale contaminate constituie o problemă de sănătate publică,

conștientizând necesitatea întreprinderii unor acțiuni la nivel global pentru combaterea poluanților organici persistenți,

ținând cont de hotărârea 19/13 C din 7 februarie 1997 a Consiliului de Administrație a Programului Națiunilor Unite pentru Mediu de a întreprinde acțiuni la nivel internațional în vederea protejării sănătății omului și a mediului înconjurător prin adoptarea unor măsuri care să vizeze reducerea și/sau eliminarea emisiilor și evacuărilor de poluanți organici persistenți,

amintind prevederile esențiale ale convențiilor internaționale de mediu, în special Convenția de la Rotterdam privind procedura de consimțământ în cunoștința de cauză aplicabilă anumitor produși chimici periculoși și pesticidelor care fac obiectul comerțului internațional, și Convenția de la Basel privind controlul transportului peste frontiere al deșeurilor periculoase și al eliminării acestora, precum și acordurile regionale elaborate în cadrul Articolului 11,

reamintind de asemenea prevederile din Declarația de la Rio asupra Mediului înconjurător și Dezvoltării, precum și Agenda XXI,

conștientizând faptul că precauția subliniază interesele tuturor părților și este prevăzută în cadrul Convenției,

recunoscând că această Convenție și alte acorduri internaționale în domeniul comerțului și a mediului înconjurător sunt interdependente,

reafirmând că, potrivit Cărții Națiunilor Unite și principiilor de drept internațional, Statele care au dreptul de a exploata propriile resurse în conformitate cu politicile de mediu și dezvoltare, și au responsabilitatea de a asigura că acțiunile aflate sub jurisdicția sau controlul lor să nu producă prejudicii mediului înconjurător ce aparține altor State sau zone care nu se afla sub nici o jurisdicție națională,

ținând cont de circumstanțele și cerințele specifice țărilor în curs de dezvoltare, cu precădere a celor mai slab dezvoltate dintre ele și ale țărilor cu economie în tranziție, în special de necesitatea de a consolida capacitățile lor naționale de gestiune a substanțelor chimice, inclusiv prin transfer de tehnologie, acordarea ajutorului financiar și tehnic și promovarea cooperării între Părți,

ținând pe deplin cont de Programul de Acțiune pentru Dezvoltare Durabilă a Statelor Insulare Mici în curs de dezvoltare, adoptat în Barbados pe 6 mai 1994,

luând în considerare capacitățile respective ale țărilor dezvoltate și ale țărilor în curs de dezvoltare, precum și responsabilitățile comune dar diferențiate ale Statelor, precum este prevăzut în Principiul 7 al Declarației de la Rio asupra Mediului Înconjurător și Dezvoltării,

recunoscînd contribuția esențială pe care sectorul privat și organizațiile ne-guvernamentale pot să o aducă proceselor de reducere și/sau eliminare a emisiilor și evacuărilor de poluanți organici persistenți,

subliniind importanța faptului ca producătorii poluanților organici persistenți să-și asume responsabilitatea de reducere a efectelor periculoase cauzate de produsele lor și de informare a utilizatorilor, Guvernelor și publicului asupra proprietăților nocive ale acestor substanțe chimice,

conștiente de necesitatea de a lua măsuri pentru prevenirea efectelor nocive cauzate de poluanții organici persistenți în toate stadiile ciclului lor de viață,

reafirmînd Principiul 16 al Declarației de la Rio asupra Mediului Înconjurător și Dezvoltării care stipulează că autoritățile naționale să se străduiască să promoveze internaționalizarea costurilor de mediu și utilizarea instrumentelor economice, luând în considerare abordarea conform căreia poluatorul este cel care trebuie să suporte costul poluării, în vederea respectării interesului public fără a afecta comerțul și investițiile internaționale,

încurajînd Părțile care nu dispun de scheme de evaluare și reglementare a pesticidelor și substanțelor chimice industriale să elaboreze asemenea scheme,

recunoscînd importanța elaborării și utilizării unor procese și substanțe chimice de înlocuire rațională din punct de vedere ecologic,

hotarîte să protejeze sănătatea umană și mediul înconjurător de impactul dăunător al poluanților organici persistenți

Au hotarat următoarele:

Articolul 1

Obiectiv

Ținînd cont de metoda precauției stipulată în Principiul 15 al Declarației de la Rio asupra Mediului Înconjurător și Dezvoltării, obiectivul acestei Convenții este să protejeze sănătatea umană și mediul înconjurător împotriva poluanților organici persistenți.

Articolul 2

Definiții

În înțelesul prezentei Convenții:

a) “Parte” înseamnă un Stat sau o organizație regională de integrare economică care a consimțit să fie implicată în această Convenție și pentru care Convenția este în vigoare.

b) “Organizația regională de integrare economică” înseamnă o organizație constituită de Statele suverane dintr-o anumită regiune căreia Statele sale membre i-au transferat competențele impuse prin această Convenție și care a fost pe deplin autorizată, în conformitate cu procedurile sale interne, pentru semnarea, ratificarea, acceptarea, aprobarea și aderarea la această Convenție;

c) “Părțile prezente cu drept de vot” înseamnă Părțile prezente care își exercită dreptul de vot printr-un vot afirmativ sau negativ.

Articolul 3

Măsuri pentru reducerea sau eliminarea evacuărilor rezultate din producerea și utilizarea intenționată

1. Fiecare Parte:

(a) va interzice și/sau va lua măsurile legale și administrative necesare pentru eliminarea:

- (i) producerii și utilizării substanțelor chimice enumerate în Anexa A în conformitate cu prevederile incluse în această anexă; și
 - (ii) importului și exportului substanțelor chimice enumerate în Anexa A în conformitate cu prevederile incluse în alineatul 2;
- (b) va limita producerea și utilizarea substanțelor chimice enumerate în Anexa B în conformitate cu prevederile acelei Anexe.

2. Fiecare Parte va lua măsurile necesare pentru a se asigura:

(a) că orice substanță chimică inclusă în Anexa A sau B este importată doar:

- (i) în scopul eliminării raționale din punct de vedere ecologic, cum este indicat în punctul 1d) articolul 6; sau
 - (ii) pentru utilizare sau un scop, care este permis pentru acea Parte conform Anexei A sau B;
- (b) că orice substanță chimică inclusă în Anexa A a cărei derogare specifică de producere sau utilizare se află în vigoare sau orice substanță inclusă în Anexa B al cărei scop acceptabil de utilizare sau producere este în vigoare, luând în considerare prevederile relevante din instrumentele internaționale aprobate anterior, este exportată doar:
- (i) în scopul eliminării raționale din punct de vedere ecologic, cum este indicat în alineatul 1 (d), Articolul 6;
 - (ii) unei Părți autorizate să folosească acea substanță chimică conform Anexei A sau B; sau
 - (iii) unui Stat care nu e Parte la această Convenție și care a furnizat un certificat anual Părții exportatoare. Acest certificat va specifica utilizarea intenționată a substanțelor chimice și va include o declarație prin care, în legătură cu acea substanță, statul importator este obligat:

- a. să protejeze sănătatea omului și mediul înconjurător prin adoptarea măsurilor necesare pentru minimalizarea sau eliminarea evacuărilor;
- b. să respecte prevederile alineatului 1, Articolul 6; și
- c. să respecte, acolo unde este cazul, prevederile alineatului 2 din Partea II a Anexei B.

Certificatul va include de asemenea orice documentație auxiliară necesară, cum ar fi: legi, instrumente de reglementare, dispoziții administrative sau principii directoare. Partea exportatoare va transmite certificatul Secretariatului în termen de 60 de zile de la recepție.

- (c) că orice substanță chimică inclusă în Anexa A, ale carei derogari specifice de producere și utilizare nu se mai află în vigoare pentru nici o Parte, nu este exportată de către acea Parte decât în scopul eliminării raționale din punct de vedere ecologic, cum este indicat în alineatul 1 (d), Articolul 6;
- (d) pentru o mai bună înțelegere a acestui alineat, expresia “Stat care nu e Parte la această Convenție” va include în privința unei substanțe chimice concrete, un Stat sau organizație regională de integrare economică care nu și-a exprimat consimțământul de a fi legată de prevederile Convenției în privința acelei substanțe chimice.

3. Fiecare Parte care are unul sau mai multe planuri de reglementare și evaluare pentru pesticidele noi sau pentru substanțele chimice industriale noi va lua măsuri pentru a-și adapta legislația în scopul prevenirii producerii și utilizării noilor pesticide sau noilor substanțe chimice industriale care, luând în considerare criteriile din alineatul 1, Anexa D, prezintă caracteristicile poluanților organici persistenți.

4. Fiecare Parte care aplică unul sau mai multe planuri de reglementare și de evaluare pentru pesticide și substanțe chimice industriale va lua în considerare, acolo unde este cazul în cadrul acestor planuri, criteriile enunțate în alineatul 1, Anexa D atunci când va efectua evaluări ale pesticidelor și substanțelor chimice industriale care sunt utilizate curent.

5. În afara cazului în care se exprimă altceva în Convenție, alineatele 1 și 2 nu se vor aplica pentru cantitățile unei substanțe chimice care urmează să fie utilizată în cercetările de laborator sau ca standard de referință.

6. Oricare Parte care are o derogare specifică în conformitate cu Anexa A sau o derogare specifică sau un scop acceptabil în conformitate cu Anexa B, va lua măsurile potrivite pentru a asigura că producerea sau utilizarea menționată în derogare, se desfășoară într-un mod care previne sau minimizează expunerea umană și evacuările în mediul înconjurător. Pentru utilizările derogate sau scopurile acceptabile care implică evacuări intenționate în mediul înconjurător în condițiile de utilizare normală, aceste evacuări pe măsura posibilităților trebuie să fie într-o cantitate minimală, luând în considerare orice standarde aplicabile și principiile de ghidare.

Articolul 4

Registrul derogărilor specifice

1. Prin prezenta se întocmește un Registru în scopul identificării Părților care sunt supuse derogărilor specifice enunțate în Anexa A sau Anexa B. Acesta nu va identifica Părțile care utilizează prevederile din Anexa A sau Anexa B care ar putea fi exercitate de toate Părțile. Registrul va fi ținut la zi de către Secretariat și va fi pus la accesibil publicului.
2. Registrul va include:
 - (a) o listă cu tipurile de derogari specifice prevăzute în Anexa A și Anexa B;
 - (b) o listă cu Părțile care sunt supuse unei derogari specifice menționate în Anexa A sau Anexa B; și
 - (c) o listă cu datele la care expiră fiecare derogare specifică înregistrată.
3. Orice Stat, care devine Parte, poate să înregistreze printr-o notificare în scris adresată Secretariatului, unul sau mai multe tipuri de derogari specifice enumerate în Anexa A sau Anexa B.
4. Dacă nu este indicată o dată anterioară în Registrul unei Părți, sau dacă nu se acordă o prelungire de termen conform alineatului 7, toate înregistrările derogarilor specifice expiră după un interval de 5 ani de la data intrării în vigoare a prezentei Convenții în ceea ce privește o substanță chimică concretă.
5. La prima sa reuniune, Conferința Părților va decide asupra procesului de reexaminare pentru articolele din Registru.
6. Înainte de a revizui un articol din Registru, Partea implicată va prezenta un raport Secretariatului în care să justifice necesitatea de a se înregistra în continuare pentru o anumită derogare. Raportul va fi transmis de către Secretariat tuturor Părților. Reexaminarea unei înregistrări va fi efectuată în baza tuturor informațiilor disponibile. Prin urmare, Conferința Părților ar putea face acele recomandări Părții implicate după cum consideră potrivit.
7. Conferința Părților ar putea, la cererea Părții implicate, să decidă prelungirea datei de expirare a unei derogari specifice pentru o perioadă de până la cinci ani. Luând decizia, Conferința Părților va ține cont de situația specială a Părților, care sunt țări în curs de dezvoltare și ale Părților, cu economie în tranziție.
8. O Parte ar putea să retragă în orice moment un articol din Registru de la o derogare specifică la notificarea scrisă adresată Secretariatului. Retragerea va intra în vigoare la data specificată în notificare.
9. Când nu mai există nici o Parte înregistrată pentru un anumit tip de derogare specifică, nu se poate face nici o înregistrare nouă pentru această derogare.

Articolul 5

Măsuri de reducere sau eliminare a evacuărilor din producerea neintenționată

Fiecare Parte va lua cel puțin următoarele măsuri pentru reducerea volumului total de evacuări de origine antropogenă ale fiecărei substanțe menționate în Anexa C, în scopul minimalizării continue, și, acolo unde este posibil, în scopul eliminării totale:

- (a) Elaborarea unui plan de acțiune, sau, acolo unde este cazul, a unui plan de acțiune regional sau subregional într-un interval de doi ani de la intrarea în vigoare a acestei Convenții, și implementarea ulterioară în cadrul planului de implementare specificat în Articolul 7 în vederea identificării, caracterizării și gestionării evacuărilor de substanțe chimice prezentate în Anexa C și în vederea aplicării literelor (b) - (e). Planul de acțiuni va include următoarele elemente:
 - i) O evaluare a evacuărilor actuale și planificate, în special elaborarea și reactualizarea inventariilor surselor și estimărilor evacuărilor, ținând cont de categoriile de surse identificate în Anexa C;
 - ii) O evaluare a eficienței legilor și politicilor Părții ce vizează gestiunea evacuărilor;
 - iii) Strategiile care vizează respectarea obligațiilor prezentate în acest alineat, luând în considerare evaluările incluse la punctele (i) și (ii);
 - iv) Etapele efectuate pentru promovarea educării și formării publicului cu privire la aceste strategii;
 - v) Examinarea o dată la cinci ani a acestor strategii pentru a determina în ce măsură au permis Părților să respecte obligațiile incluse în acest alineat; asemenea examinări vor fi incluse în rapoartele prezentate în conformitate cu Articolul 15;
 - vi) un program de implementare a planului de acțiune, care să includă strategiile și măsurile enunțate aici;
- (b) promovarea aplicării măsurilor disponibile și practice prin care se poate atinge în mod rapid un nivel realist și semnificativ de reducere a evacuărilor sau de eliminare a surselor;
- (c) promovarea elaborării și, acolo unde e cazul, a cererii utilizării materialelor, produselor și proceselor de înlocuire sau modificate, necesare pentru prevenirea formării substanțelor enumerate în Anexa C și evacuării acestora, luând în considerare dispozițiile generale asupra măsurilor de prevenire enunțate în Anexa C și dispozițiile care urmează a fi adoptate printr-o hotărâre a Conferinței Părților;
- (d) promovarea și, în conformitate cu programul de implementare a planului de acțiune, cererea utilizării celor mai bune tehnici disponibile pentru surse noi în cadrul categoriilor de surse identificate de către o Parte ca justificare a unei asemenea acțiuni în planul de acțiune, punând mai întâi accentul pe categoriile de surse identificate în Partea II a Anexei C. Impunerea utilizării celor mai bune tehnici disponibile pentru noi surse în categoriile enumerate în Partea II a acestei Anexe va fi realizată progresiv cât mai curând posibil, într-un interval de cel mult patru ani de la intrarea în vigoare a Convenției pentru acea Parte. Pentru categoriile identificate, Părțile vor promova utilizarea celor mai bune practici de mediu. Pentru aplicarea celor mai bune tehnici disponibile și a celor mai bune practici de mediu, Părțile ar trebui să țină cont de dispozițiile generale asupra măsurilor de prevenire și reducere a evacuărilor incluse în Anexa respectivă și de dispozițiile generale asupra celor mai bune tehnici disponibile și a celor mai bune practici de mediu care urmează să fie adoptate printr-o hotărâre a Conferinței Părților;
- (e) promovarea, în conformitate cu planul propriu de acțiune, a utilizării celor mai bune tehnici disponibile și a celor mai bune practici de mediu:
 - (i) pentru sursele existente, în cadrul categoriilor de surse enumerate în Partea II a Anexei C și în cadrul categoriilor de surse cum ar fi cele enumerate în Partea III a aceleiași anexe; și
 - (ii) pentru sursele noi, în cadrul categoriilor de surse enumerate în Partea III a Anexei C pe care o anumită Parte nu le-a abordat la litera (d).

Pentru aplicarea celor mai bune tehnici disponibile și a celor mai bune practici de mediu, Părțile ar trebui să ia în considerare dispozițiile generale asupra măsurilor de prevenire și de reducere a evacuărilor din Anexa C precum și dispozițiile asupra celor mai bune tehnici disponibile și a celor mai bune practici de mediu care urmează a fi adoptate printr-o hotărare a Conferinței Părților.

- (f) Pentru o mai bună înțelegere a acestui alineat și a Anexei C:
- (i) “cele mai bune tehnici disponibile” înseamnă stadiul cel mai eficient și avansat de dezvoltare a activităților și metodelor de exploatare care indică faptul că anumite tehnici sunt corespunzătoare din punct de vedere practic pentru furnizarea bazei pentru limitarea evacuărilor, destinate să prevină, și, acolo unde este posibil, să reducă evacuările de substanțe chimice enumerate în Partea I a Anexei C și impactul lor asupra mediului înconjurător în ansamblu. În această privință:
 - (ii) “tehnici “ înseamnă atât tehnologia utilizată, cât și modul în care instalația este proiectată, construită, întreținută, utilizată și scoasă din funcțiune;
 - (iii) “disponibil” înseamnă acele tehnici accesibile utilizatorului, elaborate pe o scară care permite implementarea într-un sector industrial relevant, în condiții viabile din punct de vedere tehnic și economic, ținând cont de costuri și avantaje; și
 - (iv) “cele mai bune tehnici disponibile ” înseamnă tehnicile cele mai eficiente pentru atingerea unui nivel general de protecție a mediului în ansamblu;
 - (v) “cele mai bune practici de mediu” înseamnă aplicarea celei mai potrivite combinații de măsuri și strategii de control al mediului înconjurător;
 - (vi) “sursă nouă” înseamnă orice sursă a carei construcție sau modificare substanțială a început să fie făcută la cel puțin un an de la data:
 - a. intrării în vigoare a acestei Convenții pentru Partea implicată și
 - b. intrării în vigoare a unui amendament la Anexa C pentru Partea implicată atunci când sursa este supusă prevederilor acestei Convenții doar în conformitate cu acel amendament.
- (g) Valorile limită de evacuări sau standardele de performanță ar putea fi folosite de către o Parte pentru îndeplinirea angajamentelor luate în legătură cu cele mai bune tehnici disponibile în conformitate cu acest alineat.

Articolul 6

Măsuri de reducere și eliminare a evacuărilor de la depozite și deșeuri

1. Pentru a se asigura că depozitele formate din substanțele chimice enumerate în anexele A sau B, și că deșeurile, inclusiv produsele și articolele aflate pe punctul de a deveni deșeuri, conținând o substanță chimică enumerată în Anexele A, B sau C sau contaminate cu aceasta, sunt gestionate în așa fel încât nu afectează sănătatea umană și mediul înconjurător, fiecare Parte va:

- (a) elabora strategii adecvate pentru identificarea:
 - (i) depozitelor formate din sau care conțin substanțele chimice enumerate în Anexa A sau în Anexa B; și
 - (ii) produselor și articolelor utilizate și a deșeurilor care conțin sau sunt contaminate cu o substanță chimică stipulată în Anexa A, B sau C;
- (b) identifica, în măsura în care este posibil, depozitele care conțin sau sunt contaminate cu substanțele chimice stipulate fie în Anexa A, fie în Anexa B, pe baza strategiilor menționate la litera (a);
- (c) gestiona depozitele, într-un mod adecvat, sigur, eficient și rațional din punct de vedere ecologic. Depozitele de substanțe chimice enumerate în Anexa A sau în Anexa B a căror utilizare e interzisă în conformitate cu orice derogare specifică inclusă în Anexa A și cu

- orice derogare specifică sau într-un scop acceptabil specificat în Anexa B, cu excepția stocurilor al căror export este permis în conformitate cu alineatul 2 al Articolului 3, vor fi considerate deșeuri și vor fi gestionate în conformitate cu litera (d);
- (d) lua măsuri în așa fel încât deșeurile, inclusiv produsele și articolele care sunt pe punctul de a deveni deșeuri:
- i) să fie manipulate, colectate, transportate și depozitate potrivit metodelor raționale din punct de vedere ecologic;
 - ii) să fie eliminate pentru ca întregul conținut de poluanți organici persistenti să fie distrus și transformat în mod ireversibil astfel încât să nu prezinte caracteristicile poluanților organici persistenti sau să fie eliminate în mod rațional din punct de vedere ecologic atunci când distrugerea sau transformarea ireversibilă nu reprezintă o opțiune preferabilă din punct de vedere ecologic sau atunci când conținutul de poluanți organici persistenti este scăzut, ținând cont de regulile, standardele și dispozițiile internaționale, inclusiv de cele care ar putea fi elaborate în conformitate cu alineatul 2, și de condițiile globale și regionale de gestionare a deșeurilor periculoase;
 - iii) să fie interzise de la operațiile de distrugere care ar putea conduce la recuperarea, reciclarea, reutilizarea directă sau utilizarea alternativă a poluanților organici persistenti; și
 - iv) să nu facă obiectul mișcărilor transfrontaliere fără a ține cont de regulile, standardele și dispozițiile internaționale.
- (e) strădui să elaboreze strategii potrivite pentru identificarea locurilor contaminate cu substanțele chimice enumerate în Anexele A, B sau C; dacă se întreprinde decontaminarea acestor locuri, aceasta va fi efectuată într-un mod rațional din punct de vedere ecologic.

2. Conferința Părților va coopera îndeaproape cu organismele corespunzătoare ale Convenției de la Basel privind mișcările transfrontaliere ale deșeurilor periculoase și eliminarea acestora, pentru ca, între altele:

- (a) să stabilească nivelele de distrugere și de transformare ireversibilă necesare pentru a garanta că nu mai există nici o caracteristică a poluanților organici persistenti specificată în alineatul 1, Anexa D;
- (b) să determine metodele pe care le consideră corespunzătoare pentru eliminarea rațională din punct de vedere ecologic, menționată mai sus; și
- (c) să lucreze la stabilirea, acolo unde este cazul, a nivelelor de concentrație ale substanțelor chimice enumerate în Anexele A, B și C pentru definirea conținutului scăzut de poluanți organici persistenti menționat la punctul ii), litera d), alineatul 1.

Articolul 7

Planuri de implementare

1. Fiecare parte:

- a) Va elabora și se va strădui să implementeze un plan pentru îndeplinirea obligațiilor sale impuse prin prezenta Convenție.
- b) Va transmite planul său de aplicare Conferinței Părților într-un interval de doi ani de la data intrării în vigoare a prezentei Convenții; și
- c) Va revizui și actualiza acest plan la intervale regulate și potrivit unor modalități specificate într-o hotărâre a Conferinței Părților.

2. Acolo unde este cazul, Părțile vor coopera în mod direct sau, dacă e cazul, prin intermediul organizațiilor internaționale, regionale, și subregionale și vor consulta reprezentanții naționali, inclusiv asociațiile de femei și organizațiile care lucrează în domeniul sănătății infantile, în vederea facilitării elaborării, implementării și actualizării planurilor lor de implementare.
3. Părțile se vor strădui să utilizeze și, acolo unde este cazul, să stabilească mijloacele pentru integrarea planurilor naționale de implementare pentru poluanții organici persistenți în strategiile lor de dezvoltare durabilă.

Articolul 8

Includerea substantelor chimice în anexele A, B și C

1. O Parte poate prezenta Secretariatului o propunere de includere a unei anumite substanțe în anexele A, B, și/sau C. Această propunere va conține informațiile cerute în anexa D. Pentru prezentarea unei propuneri, o Parte poate fi ajutată de alte Părți și/sau de Secretariat.
2. Secretariatul va verifica dacă propunerea cuprinde și informațiile cerute în anexa D. Dacă Secretariatul consideră că propunerea informația specificată, atunci o va înmâna Comitetului de Reexaminare a Poluanților Organici Persistenți.
3. Comitetul va examina propunerea și va aplica criteriile de selecție enunțate în anexa D într-un mod flexibil și transparent, ținând cont într-un mod integrat și echilibrat de toate informațiile prevăzute.
4. Dacă Comitetul va hotărî că:
 - (a) propunerea corespunde criteriilor de selecție, va comunica propunerea și evaluarea, prin intermediul Secretariatului, tuturor Părților și observatorilor și îi va invita să prezinte informațiile specificate în Anexa E; sau
 - (b) dacă propunerea nu corespunde criteriilor de selecție, va comunica prin intermediul Secretariatului, tuturor Părților și observatorilor propunerea și evaluarea Comitetului, iar propunerea va fi respinsă.
5. Orice Parte poate să supună din nou Comitetului o propunere care a fost respinsă de către Comitet în conformitate cu alineatul 4. Această nouă prezentare a propunerii ar putea să includă problemele Părții precum și motivele de reexaminare de către Comitet. Dacă, în urma acestei proceduri, Comitetul respinge din nou propunerea, Partea poate să conteste decizia Comitetului iar Conferința Părților poate să analizeze problema la următoarea sesiune. Conferința Părților ar putea să decidă dacă, pe baza criteriilor de selecție incluse în Anexa D și luând în considerare evaluarea efectuată de către Comitet și informațiile suplimentare furnizate de către o parte sau de către un observator, dacă hotărîrea rămîne valabilă.
6. Acolo unde Comitetul a hotărît că au fost indeplinite criteriile de selecție, sau unde Conferința Părților a hotărît că decizia rămîne valabilă, Comitetul va examina din nou propunerea, ținând cont de informațiile suplimentare pertinente primite, și va pregăti o variantă de proiect cu profilul de risc, în conformitate cu Anexa E. Va comunica acest proiect, prin intermediul Secretariatului, tuturor Părților și observatorilor și va primi observațiile lor de ordin tehnic și, pe baza acestor observații, va completa profilul de risc.
7. Dacă, pe baza profilului de risc realizat în conformitate cu Anexa E, Comitetul hotărăște că:
 - (a) Substanța chimică, ca rezultat al propagării pe lungă distanță în mediul înconjurător, poate avea efecte negative semnificative asupra sănătății umane și mediului înconjurător, care va impune adoptarea unor acțiuni la nivel internațional, propunerea este considerată valabilă. Lipsa argumentelor științifice nu va împiedica admiterea propunerii. Prin intermediul Secretariatului, Comitetul va invita Părțile și observatorii să ofere informații referitoare la observațiile din Anexa

F. Apoi va pregăti o evaluare a gestiunii riscurilor, care să includă o analiză a măsurilor posibile de control pentru substanța chimică, în conformitate cu Anexa respectivă; sau

- (b) În cazul în care propunerea nu va fi considerată valabilă, va realiza, prin intermediul Secretariatului, profilul de risc pus la dispoziția tuturor Părților și observatorilor și va respinge propunerea.

8. Pentru orice propunere respinsă în conformitate cu alineatul 7 (b), o Parte ar putea cere Conferinței Părților să examineze posibilitatea de a atribui Comitetului sarcina de a solicita informații suplimentare Părții care a prezentat propunerea și altor Părți de-a lungul unei perioade de cel mult un an. După această perioadă, pe baza informațiilor primite, Comitetul va analiza din nou propunerea, în conformitate cu alineatul 6, subiectul prioritar urmând a fi hotărât de către Conferința Părților. Dacă, în urma acestei proceduri, Comitetul va respinge din nou propunerea, Partea ar putea contesta hotărârea Comitetului, iar Conferința Părților va analiza problema la următoarea sesiune. Conferința Părților va decide, pe baza profilului de risc pregătit în conformitate cu Anexa E și luând în considerare evaluarea realizată de către Comitet și orice informație suplimentară furnizată de fiecare Parte sau observator, că propunerea trebuie considerată valabilă. În cazul în care Conferința Părților hotărăște acceptarea propunerii, Comitetul va pregăti evaluarea gestiunii riscului.

9. Pe baza profilului de risc menționat în alineatul 6 și a evaluării gestiunii riscului, menționate în alineatul 7 (a) sau alineatul 8, Comitetul va recomanda Conferinței Părților dacă substanța chimică trebuie înscrisă în anexele A, B și/sau C. Conferința Părților, luând în considerare recomandările Comitetului, inclusiv incertitudinea de ordin științific, va hotărî, în mod preventiv, dacă e necesară includerea substanței chimice în Anexele A, B și/sau C, și va specifica măsurile de control care se impun.

Articolul 9

Schimbul de informații

1. Fiecare parte va facilita, sau va efectua schimbul de informații necesar pentru:
 - (a) reducerea sau eliminarea producerii, utilizării și evacuării poluanților organici persistenti; și
 - (b) găsirea unor alternative pentru poluanții organici persistenti, inclusiv furnizarea de informații privind riscurile reprezentate de aceste substanțe, precum și asupra costurilor economice și sociale.
2. Părțile vor realiza schimbul de informații menționat în alineatul 1 în mod direct sau prin intermediul Secretariatului.
3. Fiecare Parte va desemna un punct focal național în vederea realizării schimbului de informații.
4. Secretariatul va servi drept centru de schimb de informații asupra poluanților organici persistenti, inclusiv pentru informațiile furnizate de către Părți și de către organizațiile interguvernamentale și non-guvernamentale.
5. Pentru o mai bună înțelegere a prezentei Convenții, informațiile asupra sănătății și siguranței umane și mediului înconjurător nu vor fi considerate confidențiale. Părțile care realizează schimburi de alte informații în aplicarea prezentei Convenții, vor respecta caracterul confidențial al informațiilor, după cum s-a stabilit de comun acord.

Articolul 10

Informarea, sensibilizarea și educarea publicului

1. Fiecare Parte, în limita mijloacelor de care dispune, va promova și facilita:
 - (a) sensibilizarea responsabililor politici și factorilor de decizie asupra poluanților organici persistenți;
 - (b) punerea la dispoziția publicului a informațiilor asupra poluanților organici persistenți, luând în considerare dispozițiile incluse în alineatul 5 al Articolului 9;
 - (c) elaborarea și implementarea, în special pentru femei, copii, și categoriile mai puțin educate, a programelor educaționale și de sensibilizare a publicului referitoare la poluanții organici persistenți, și la efectele lor asupra sănătății umane și asupra mediului înconjurător, precum și la soluțiile de înlocuire;
 - (d) participarea publicului la abordarea problemei reprezentate de poluanții organici persistenți și de efectele lor asupra sănătății umane și asupra mediului înconjurător, și la elaborarea soluțiilor adecvate, inclusiv a posibilităților de contribuții la nivel național pentru implementarea prezentei Convenții;
 - (e) instruirea funcționarilor, oamenilor de știință, profesorilor, personalului tehnic și de conducere;
 - (f) elaborarea și schimbul de materiale educaționale și de sensibilizare a publicului la nivel național și internațional; și
 - (g) elaborarea și implementarea programelor educaționale și de sensibilizare a publicului la nivel național și internațional.
2. Fiecare Parte, în limita mijloacelor de care dispune, va asigura accesul publicului la informațiile menționate în alineatul 1 și actualizarea informațiilor;
3. Fiecare Parte, în limita mijloacelor de care dispune va încuraja utilizatorii industriali și profesioniști să promoveze și să faciliteze furnizarea informațiilor menționate în alineatul 1, la nivel național, și, dacă e cazul, la nivel subregional, regional și internațional.
4. Pentru furnizarea informațiilor asupra poluanților organici persistenți și a soluțiilor de înlocuire, Părțile vor utiliza fișe tehnice de siguranță, rapoarte, mijloace media și de alt tip, și vor stabili centrele de informare la nivel național și regional.
5. Fiecare parte va acorda atenția cuvenită elaborării mecanismelor, cum ar fi înregistrarea evacuărilor și transferului de poluanți, pentru colectarea și difuzarea informațiilor asupra estimărilor cantităților anuale de substanțe chimice incluse în Anexa A, B sau C care sunt elaborate sau eliminate.

Articolul 11

Cercetarea, dezvoltarea și monitorizarea

1. În limita mijloacelor de care dispun, Părțile vor încuraja și/sau vor întreprinde, la nivel național și internațional, acțiunile corsepunzătoare de cercetare - dezvoltare, monitorizare și cooperare care vizează poluanții organici persistenți, și, acolo unde este cazul, soluțiile de înlocuire și poluanții organici persistenți potențiali, furnizând informații asupra:
 - a) surselor și evacuărilor în mediul înconjurător;
 - b) prezenței, nivelului, și tendinței de dezvoltare la oameni și în mediul înconjurător;
 - c) transportului, evoluției și transformării în mediul înconjurător;
 - d) efectelor asupra sănătății umane și mediului înconjurător;

- e) impactelor socio-economice și culturale;
 - f) reducerii și/sau eliminării evacuărilor; și
 - g) metodologiilor armonizate pentru realizarea inventariilor de surse generatoare și tehnici analitice pentru determinarea evacuărilor;
2. Pentru întreprinderea activităților în conformitate cu alineatul 1 al prezentului articol, în masura mijloacelor de care dispun, Părțile:
- a) vor sprijini și elabora, dacă e cazul, organizațiile, programele și rețelele internaționale care au ca obiect definirea, realizarea, evaluarea și finanțarea cercetărilor, colectarea datelor și monitorizarea lor, ținând cont de necesitatea reducerii la maximum a dublării eforturilor.
 - b) vor sprijini activitățile naționale și internaționale care vizează îmbunătățirea capacităților naționale de cercetare științifică și tehnică, în special în țările în curs de dezvoltare și în țările cu economie în tranziție și vor favoriza accesul la date și analize, precum și schimbul lor;
 - c) vor ține cont de preocupările și necesitățile țărilor în curs de dezvoltare și ale celor cu economie în tranziție - în special de necesitățile în materie de resurse financiare și tehnice - și vor coopera pentru îmbunătățirea capacităților de participare a acestor țări la activitățile menționate la literele a) și b);
 - d) vor întreprinde cercetări care vizează reducerea efectelor poluanților organici persistenți asupra sănătății reproducerii;
 - e) vor pune la dispoziția publicului rezultatele activităților de cercetare - dezvoltare și monitorizare menționate în acest alineat, la timp, și la intervale regulate; și
 - f) vor încuraja cooperarea și/sau vor apela la cooperare pentru stocarea și reactualizarea informațiilor obținute din activitățile de cercetare, dezvoltare și monitorizare.

Articolul 12

Asistența tehnică

1. Părțile recunosc că furnizarea unei asistențe tehnice adecvate în timp util la cererea Părților - țări în curs de dezvoltare sau cu economie în tranziție, este esențială pentru aplicarea cu succes a prezentei Convenții.
2. Părțile vor coopera pentru a furniza în timp util o asistență tehnică adecvată Părților - țări în curs de dezvoltare sau cu economie în tranziție pentru a le acorda ajutor, în funcție de necesitățile lor, în vederea dezvoltării consolidării capacităților aferente implementării obligațiilor sale ce rezidă din Convenție.
3. În această privință asistența tehnică care urmează a fi furnizată de către Părțile, reprezentate de țările dezvoltate și de alte Părți în măsura mijloacelor de care dispun va cuprinde, după cum s-a stabilit de comun acord, o asistență tehnică în vederea consolidării capacităților aferente implementării obligațiilor sale ce rezidă din Convenție. Informații suplimentare în această privință vor fi furnizate de către Conferința Părților.
4. Părțile vor stabili, dacă este cazul, proiecte, dispozițiile pentru furnizarea asistenței tehnice și pentru promovarea transferului de tehnologie Părților - țări în curs de dezvoltare sau cu economie în tranziție, în vederea implementării prezentei Convenții. Aceste dispoziții se vor referi la înființarea unor centre regionale și subregionale pentru dezvoltarea capacităților și transferul de tehnologie în vederea acordării ajutorului necesar Părților - țări în curs de dezvoltare sau cu economie în tranziție, pentru a-și îndeplini obligațiile ce le revin prin prezenta Convenție. Informații suplimentare în această privință vor fi furnizate de către Conferința Părților.

5. În contextul acestui Articol, Părțile vor ține cont pe deplin în deciziile lor ce vizează asistență tehnică, de nevoile specifice și de situația specială a țărilor cel mai puțin dezvoltate și a țărilor în curs de dezvoltare care sunt insule mici.

Articolul 13

Resurse financiare și mecanisme de finanțare

1. Fiecare Parte se angajează în furnizarea, în funcție de mijloacele de care dispune, sprijinului financiar și diverselor stimulente de ordin financiar în conformitate cu activitățile întreprinse la nivel național în vederea îndeplinirii obiectivelor Convenției în conformitate cu planurile, prioritățile și programele naționale.

2. Țările dezvoltate care sunt Părți vor furniza ajutor financiar suplimentar pentru a permite Părților - țări în curs de dezvoltare sau cu economie în tranziție să plătească costurile marginale de implementare a măsurilor prin care sunt îndeplinite obligațiile impuse prin prezența Convenției, după cum s-a stabilit între o Parte beneficiară și un organism care participă la mecanismul descris în alineatul 6. Alte Părți pot oferi resurse financiare în mod voluntar și în limita mijloacelor de care dispun. Vor fi încurajate și contribuțiile provenite din alte surse. Implementarea acestor obligații va ține cont de elemente de concordanță, previzibilitate, de fluxul de fonduri și de importanța împărțirii sarcinilor între Părțile beneficiare.

3. Părțile - țări dezvoltate precum și alte Părți, în limita mijloacelor de care dispun, și în conformitate cu planurile, prioritățile și programele naționale, vor furniza atât țărilor în curs de dezvoltare cât și celor cu economie în tranziție, care sunt Părți ale Convenției, resurse financiare pentru a le ajuta în implementarea acestei Convenții prin surse sau căi bilaterale, regionale și multilaterale.

4. Măsura în care Părțile - țări în curs de dezvoltare vor implementa efectiv obligațiile ce le revin prin prezenta Convenției, va depinde de măsura în care Părțile - țări dezvoltate își vor îndeplini obligațiile ce le revin prin prezenta Convenției în legătură cu resursele financiare, asistența tehnică și transferul de tehnologie. Se va ține cont de faptul că dezvoltarea economică și socială durabilă și eliminarea sărăciei reprezintă prioritatea absolută pentru țărilor în curs de dezvoltare, precum și de necesitatea de a proteja sănătatea oamenilor și mediul înconjurător.

5. Părțile vor lua pe deplin în considerare nevoile specifice și situația specială a țărilor celor mai puțin dezvoltate și a statelor în curs de dezvoltare – insule mici în luarea deciziilor care vizează finanțarea.

6. În prezenta Convenție se definește un mecanism necesar furnizării resurselor financiare corespunzătoare și durabile pentru Părțile – țări în curs de dezvoltare și țări cu economie în tranziție – ca subvenție sau concesiune în vederea acordării sprijinului pentru implementarea Convenției. Mecanismul va funcționa sub autoritatea, dacă e cazul, sau îndrumarea Conferinței Părților, careia îi va raporta, în scopurile prevăzute în această Convenție. Administrarea sa va fi încredințată unuia sau mai multor organisme, inclusiv organismelor internaționale existente, conform hotărârilor Conferinței Părților. Mecanismul va include de asemenea alte organisme care vor asigura asistența tehnică și financiară la nivel multilateral, regional și bilateral. Contribuțiile pentru acest mecanism vor fi adăugate altor transfere financiare către Părțile țări în curs de dezvoltare sau cu economie în tranziție, după cum se menționează în alineatul 2 și în conformitate cu dispozițiile incluse în acest alineat.

7. În conformitate cu obiectivele Convenției și cu alineatul 6, Conferința Părților va adopta la prima reuniune dispoziții corespunzătoare care urmează a fi aplicate mecanismului, și va stabili împreună cu organismul sau organismele participante la mecanismul financiar, planuri pentru intrarea în vigoare a dispozițiilor. Dispozițiile se vor referi, printre altele, la:

- (a) definirea priorităților în materie de politică, strategie și program, precum și a criteriilor clare și detaliate de eligibilitate pentru accesul la resursele financiare și utilizarea acestora, inclusiv monitorizarea și evaluarea la interval regulat a unei asemenea utilizări;
- (b) prezentarea în atenția Conferinței Părților de către un organism sau mai multe organisme a raporturilor periodice asupra corectitudinii și regularității procesului de finanțare a activităților necesare pentru implementarea prezentei Convenții;
- (c) promovarea metodelor, mecanismelor și dispozițiilor de finanțare bazate pe mai multe surse de finanțare;
- (d) modalități pentru determinarea într-un mod previzibil și clar a sumei de resurse financiare și disponibile pentru implementarea acestei Convenții, ținând cont de faptul că eliminarea poluanților organici persistenti ar putea necesita finanțări susținute, și ținând cont de condițiile în care această sumă va face obiectul unei examinări periodice;
- (e) modalități de furnizare către Părțile interesate a unui ajutor pentru evaluarea necesităților, informațiilor și surselor de finanțare disponibile și a modurilor de finanțare, pentru facilitarea coordonării între ele.

8. Conferința Părților va examina, cel tarziu la cea de-a doua reuniune și în continuare la intervale regulate, eficacitatea mecanismului stabilit în conformitate cu acest Articol, capacitatea sa de a raspunde nevoilor din ce în ce mai mari ale Părților - țări în curs de dezvoltare sau cu economie în tranziție, criteriile și dispozițiile menționate în alineatul 7, nivelul finanțării precum și eficacitatea organismelor instituționale însărcinate cu administrarea mecanismului de finanțare. Pe baza acestei examinări, va lua măsurile necesare, și, dacă e cazul, va îmbunătăți eficiența mecanismului, formulând recomandări și dispoziții asupra măsurilor prin care se pot asigura finanțări adecvate și durabile pentru satisfacerea nevoilor Părților.

Articolul 14

Aranjamente financiare provizorii

Structura instituțională a Fondul Mondial pentru Mediu, care funcționează în conformitate cu Instrumentul pentru restructurarea Fondul Mondial pentru Mediu va fi, pe bază de interimat, principalul organism însărcinat cu funcționarea mecanismului financiar menționat în Articolul 13, pe o perioadă cuprinsă între data intrării în vigoare a prezentei Convenții și prima reuniune a Conferinței Părților, sau până în momentul în care Conferința Părților va hotărî structura instituțională care va fi desemnată în conformitate cu Articolul 13. Structura instituțională a Fondul Mondial pentru Mediu ar trebui să îndeplinească această funcție prin intermediul măsurilor operaționale care vizează poluanții organici persistenti, ținând cont de eventualitatea în care vor fi necesare noi dispoziții în această privință.

Articolul 15

Raportarea

1. Fiecare Parte va raporta Conferinței Părților măsurile pe care le-a luat în vederea implementării prevederilor acestei Convenții și eficacitatea unor asemenea măsuri pentru realizarea obiectivelor Convenției.
2. Fiecare Parte va furniza secretariatului:

- (a) date statistice asupra cantităților totale de substanțe chimice produse, importate și exportate incluse în Anexa A și Anexa B sau o evaluare realistă a acestor cantități; și
 - (b) în măsura în care e necesar, lista cu Statele de la care s-a importat fiecare substanță, și cu Statele care au exportat fiecare substanță.
3. Raporturile se fac periodic și într-un format care va fi hotărât ulterior de către Conferința Părților la prima reuniune.

Articolul 16

Evaluarea eficacității

1. La patru ani după intrarea în vigoare a acestei Convenții, și la intervale regulate care vor fi hotărâte de Conferința Părților, Conferința va evalua eficacitatea prezentei Convenții;
2. În vederea facilitării unei asemenea evaluări, Conferința Părților va întocmi, la prima reuniune, proiectele prin care i se va asigura accesul la datele de monitorizare asupra prezenței substanțelor chimice enumerate în Anexele A, B și C, precum și asupra propagării în mediu la nivel regional și mondial. Aceste proiecte:
 - (a) ar trebui implementate de către Părți la nivel regional atunci când este cazul, în conformitate cu mijloacele tehnice și financiare de care dispun, folosind programele și mecanismele de monitorizare existente care favorizează armonizarea metodelor;
 - (b) pot fi adăugate acolo unde este necesar, luând în considerare diferențele dintre regiuni și capacitățile lor de realizare a activităților de monitorizare; și
 - (c) vor întocmi rapoarte adresate Conferinței Părților asupra rezultatelor activităților de monitorizare la nivel regional și global, la intervale care urmează a fi specificate de către Conferința Părților.
3. Evaluarea prezentată în alineatul 1 va fi realizată pe baza informațiilor științifice, ecologice, tehnice și economice disponibile, inclusiv pe baza:
 - (a) rapoartelor și a altor date de monitorizare în conformitate cu alineatul 2;
 - (b) rapoartelor naționale prezentate în conformitate cu Articolul 15; și
 - (c) informațiilor referitoare la nerespectare, furnizate în conformitate cu procedurile stabilite conform Articolului 17.

Articolul 17

Nerespectarea

Conferința Părților va elabora și va aproba procedurile și mecanismele instituționale pentru determinarea măsurii în care dispozițiile prezentei Convenții nu au fost respectate și a măsurilor care trebuie luate cu privire la Părțile care nu respectă prezenta Convenție.

Articolul 18

Rezolvarea disputelor

1. Părțile vor rezolva orice dispută care apare între ele, legată de interpretarea sau de aplicarea Convenției prin negocieri sau prin orice alt mijloc pașnic după propria lor alegere.
2. Atunci când va ratifica, accepta, aproba sau adera la prezenta Convenție, sau în orice alt moment ulterior, orice Parte care nu este organizație regională de integrare economică poate declara în cadrul unui instrument scris raportat depozitarului că, pentru orice divergență legată de interpretarea sau aplicarea Convenției, ea recunoaște că obligatorii unul sau două mijloace de rezolvare a disputelor care trebuie respectate de orice Parte care acceptă aceeași obligație:
 - a) Arbitrajul, conform procedurilor care vor fi adoptate cât mai curând posibil de către Conferința Părților, va fi inclus într-o anexă;

- b) Supunerea disputei spre analiză de către Curtea Internațională de Justiție.
3. Parte, care este organizație regională de integrare economică poate face o declarație analogă referitoare la arbitraj, în conformitate cu procedura menționată în alineatul 2 (a).
4. Orice declarație făcută în conformitate cu alineatul 2 sau alineatul 3 va rămâne în vigoare până la data expirării termenului stipulat în această declarație, sau până la expirarea termenului de trei luni de la data depunerii la depozitar a notificării scrise a depozitării sale.
5. Expirarea unei declarații, a notificării revocării unei declarații sau a depunerii unei noi declarații nu va afecta cu nimic procedura prezentată în fața unui tribunal arbitral sau în fața Curtii Internaționale de Justiție, cu condiția ca Părțile implicate în dispută să nu hotărască altceva.
6. În cazul în care Părțile implicate în dispută nu au acceptat același mijloc de reglementare sau una din procedurile prevăzute în alineatul 2, și dacă ele nu au putut reglementa disputa, la 12 luni de la data prezentării notificării de către o Parte către cealaltă parte implicată în dispută, disputa va fi supusă unei comisii de conciliere, la cererea unei Părți implicate în dispută. Comisia de conciliere va prezenta un raport cu recomandări. Procedurile suplimentare privind comisia de conciliere vor figura într-o anexă adoptată de către Conferința Părților cel târziu la cea de-a doua reuniune.

Articolul 19 Conferința Părților

1. O Conferință a Părților a fost constituită din cei prezenți.
2. Prima reuniune a Conferinței Părților va fi convocată de către Directorul Executiv al Programului de Mediu al Națiunilor Unite la cel mult un an de la intrarea în vigoare a prezentei Convenții. Prin urmare, reuniunile obișnuite ale Conferinței Părților vor avea loc la intervale regulate determinate de Conferință.
3. Reuniuni extraordinare ale Conferinței Părților vor putea avea loc în orice moment în cazul în care Conferința Părților consideră necesar, și la cererea scrisă a uneia dintre Părți, cu condiția că această cerere să fie aprobată de cel puțin o treime din numărul Părților.
4. Conferința Părților va hotărî și adopta prin consens, la prima reuniune, regulamentul interior și regulamentul financiar, precum și regulamentele oricărui organ auxiliar, precum și dispozițiile financiare care guvernează funcționarea Secretariatului.
5. Conferința Părților va urmări și evalua în permanență aplicarea Prezentei Convenții. Ea va îndeplini funcțiile care îi revin prin prezenta Convenție și, în acest scop:
 - a) va crea, în conformitate cu alineatul 6, organele auxiliare considerate necesare pentru aplicarea Convenției.
 - b) va coopera, după caz, cu organizațiile internaționale și organismele interguvernamentale și nonguvernamentale competente; și
 - c) va revedea în mod sistematic toate informațiile puse la dispoziția Părților în conformitate cu Articolul 15, inclusiv considerații referitoare la eficacitatea literei 2 b (iii), articolul 3;
 - d) va examina și va lua orice măsură necesară pentru realizarea obiectivelor Convenției.
6. Conferința Părților, la prima reuniune, va înființa un organ auxiliar cu denumirea de Comitet de Studiu al Poluanților organici persistenți, care va exercita funcțiile ce îi revin prin prezenta Convenție. În acest scop:
 - a) membrii Comitetului de Studiu al Poluanților organici persistenți vor fi numiți de către Conferința Părților. Comitetul va fi compus dintr-un număr limitat de specialiști în evaluarea și gestiunea produselor chimice, desemnați de către guverne. Membrii Comitetului vor fi numiți pe baza unei repartii geografice echitabile pentru a se asigura un echilibru între Părțile – țări dezvoltate și Părțile – țări în curs de dezvoltare.
 - b) conferința Părților va hotărî mandatul, organizarea și funcționarea Comitetului.

- c) comitetul va depune toate eforturile în vederea adoptării recomandărilor sale prin consens. Atunci când toate eforturile se dovedesc a fi inutile și nu se poate ajunge la nici un consens, recomandările vor fi adoptate, în ultimă instanță, prin obținerea unei majorități de doua treimi din membrii prezenți cu drept de vot.
7. Conferința Părților va evalua, la cea de-a treia reuniune, necesitatea continua pentru aplicarea procedurii incluse în alineatul 2 (b) al Articolului 3, și va include și considerații asupra eficacității sale.
8. Organizația Națiunilor Unite, instituțiile sale specializate și Agenția Internațională a Energiei Atomice, precum și orice stat care nu este parte a prezentei Convenții, pot participa la reuniunile Convenției în calitate de observatori. Orice organ sau agenție națională sau internațională, guvernamentală sau neguvernamentală, competentă în domeniile vizate de către Convenție și care a informat Secretariatul în legătură cu dorința sa de a fi reprezentat la o reuniune a Conferinței Părților în calitate de observator, poate fi admisă că participant la această reuniune cu excepția cazului în care o treime din participanți se opun. Admiterea și participarea observatorilor trebuie să fie în conformitate cu regulamentul interior adoptat de Conferința Părților.

Articolul 20

Secretariatul

1. Un Secretariat este constituit din cei prezenți.
2. Funcțiile Secretariatului sunt următoarele:
 - a) organizarea reuniunilor Conferinței Părților și a organelor sale auxiliare, și asigurarea serviciilor dorite de către acestea;
 - b) facilitarea acordării de asistență către Părți, în special către Părțile care sunt țări în curs de dezvoltare sau țări cu economie în tranziție, la cerere, în vederea aplicării prezentei Convenții;
 - c) asigurarea coordonării necesare cu secretariatele altor organisme internaționale competente;
 - d) elaborarea și punerea la dispoziția Părților a raporturilor periodice bazate pe informațiile primite în conformitate cu Articolul 15 și pe alte informații disponibile;
 - e) stabilirea, sub supravegherea Conferinței Părților, a reglementărilor administrative și contractuale care ar putea fi necesare pentru îndeplinirea funcțiilor într-un mod eficient;
 - f) îndeplinirea altor sarcini de secretariat specificate în prezenta Convenție și a oricărei alte funcții care i-ar putea fi încredințată de către Conferința Părților.
3. Funcțiile de Secretariat al Convenției sunt asigurate de către Directorul Executiv al Programului de Mediu al Națiunilor Unite, cu excepția cazului în care Conferința Părților hotărăște, cu o majoritate de trei sferturi dintre Părțile prezente și cu drept de vot să încredințeze funcțiile de Secretariat uneia sau mai multor organizații internaționale.

Articolul 21

Amendamentele aduse Convenției

1. Orice Parte poate propune amendamente pentru prezenta Convenție.
2. Amendamentele aduse prezentei Convenții vor fi adoptate în cadrul unei reuniuni a Conferinței Părților. Textul oricărei propuneri de amendament este comunicat Părților de către Secretariat cu cel puțin șase luni înaintea reuniunii la care este prezentat spre adoptare. Secretariatul comunică de asemenea propunerile de amendament semnatarilor prezentei Convenții, și, în scop informativ, Depozitarului.
3. Părțile vor face toate eforturile posibile pentru a ajunge la un acord prin consens asupra oricărei propuneri de amendament adus prezentei Convenții. Dacă toate eforturile în acest sens se dovedesc a fi inutile, și nu se ajunge la nici un acord, amendamentul va fi adoptat

în ultimă instanță printr-un vot majoritar de trei sferturi din Părțile prezente și cu drept de vot.

4. Depozitarul va prezenta amendamentul tuturor Părților în vederea ratificării, acceptării sau aprobării.
5. Ratificarea, acceptarea sau aprobarea unui amendament va fi prezentată în scris Depozitarului. Orice amendament adoptat conform alineatului 3 va intra în vigoare pentru Părțile care l-au acceptat după 90 de zile de la data depunerii instrumentului de ratificare, acceptare sau aprobare a amendamentului de către cel puțin trei sferturi din Părți. Prin urmare, amendamentul va intra în vigoare pentru orice Parte la 90 de zile de la data depozitării de către Parte a instrumentului de ratificare, acceptare sau aprobare a amendamentului.

Articolul 22

Adoptarea și amendamentele aduse anexelor

1. Anexele prezentei Convenții fac parte integrantă din Convenție, iar dacă în dispoziții nu se prevede altceva, orice referință la Convenție constituie în același timp o referință la orice anexă.
2. Orice nouă anexă se va limita la problemele de procedură și la problemele cu caracter științific, tehnic sau administrativ.
3. Propunerea, adoptarea și intrarea în vigoare a anexelor suplimentare prezentei Convenții vor fi aplicate prin procedura următoare:
 - a) Anexele suplimentare vor fi propuse și adoptate conform procedurii enunțate în alineatele 1, 2 și 3 ale Articolului 21.
 - b) Orice Parte care nu este în măsură să accepte o anexă suplimentară va da depozitarului o nota în scris la un an după data comunicării de către Depozitar a adoptării anexei suplimentare. Acesta din urmă va informa negreșit toate Părțile asupra notificării primite. O Parte poate retrage în orice moment o anexă pentru care s-a exprimat în prealabil a fi împotrivă, iar anexa respectivă va intra în vigoare pentru această Parte în limitele literei c) de mai jos;
 - c) La expirarea termenului de un an începând de la data comunicării de către Depozitar a adoptării unei anexe suplimentare, anexa respectivă va intra în vigoare pentru toate Părțile care nu au comunicat notificarea în conformitate cu dispozițiile literei b).
4. Propunerea, adoptarea și intrarea în vigoare a amendamentelor Anexei A, B sau C vor fi supuse aceluiași proceduri că și propunerea, adoptarea și intrarea în vigoare a anexelor suplimentare a acestei Convenții, cu excepția cazului în care un amendament adus Anexelor A, B sau C, nu intră în vigoare pentru o Parte care a făcut o declarație referitoare la amendamentele aduse acestor Anexe în conformitate cu alineatul 4 al Articolului 25. În acest caz un asemenea amendament va intra în vigoare pentru o Parte la a noua zi după data depozitării acesteea la depozitar a instrumentului sau de ratificare, acceptare, aprobare și adeziune în legătură cu acest amendament.
5. Procedura de mai jos se aplică în cazul propunerii, adoptării și intrării în vigoare a oricărui amendament din anexa D, E sau F:
 - a) amendamentele vor fi propuse conform procedurii care figurează în alineatele 1 și 2 ale Articolului 21;
 - b) părțile vor lua hotărâri asupra oricărui amendament adus anexei D, E sau F prin consens;
 - c) orice hotărâre care poate aduce amendamente anexei D, E sau F este imediat comunicată Părților de către depozitar. Acest amendament va intra în vigoare pentru toate Părțile la data indicată în decizie.

6. Atunci cînd o anexă suplimentară sau un amendament adus unei anexe se referă la un amendament adus Convenției, anexa suplimentară în cauză sau amendamentul în cauză nu va intra în vigoare decît atunci cînd amendamentul adus Convenției va intra în vigoare.

Articolul 23 Dreptul de vot

1. Fiecare Parte Participantă la această Convenție va dispune de un vot, sub rezerva dispozițiilor din alineatul 2.
2. Organizațiile regionale de integrare economică vor dispune, pentru a-și exercita dreptul de vot în domeniile care intră în sfera competenței lor, de un număr de voturi egal cu numărul de state membre care sunt Părți ale Convenției. Organizațiile nu-și vor exercita dreptul de vot dacă unul din Statele membre și-l exercită pe al său, și invers.

Articolul 24 Semnarea

Prezenta Convenție va putea fi semnată de către toate statele și de organizațiile regionale de integrare economică la Stockholm pe 23 mai 2001 și la sediul Organizației Națiunilor Unite din New York, între 24 mai 2001 și 22 mai 2002.

Articolul 25 Ratificarea, acceptarea, aprobarea sau aderarea

1. Prezenta Convenție este supusă spre ratificare, acceptare sau aprobare de către Statele membre și de către organizațiile regionale de integrare economică. Ea va fi deschisă spre adeziune statelor și organizațiilor regionale de integrare economică a doua zi după ce încetează a fi deschisă spre semnătură. Instrumentele de ratificare, acceptare, aprobare sau adeziune sunt depuse la depozitar.
2. Oricărei organizații regionale de integrare economică care devine Parte la prezenta Convenție fără ca nici unul din Statele membre să fie Parte a Convenției îi revin toate obligațiile menționate în Convenție. Atunci cînd unul sau mai multe State membre ale uneia dintre aceste organizații sunt Părți ale Convenției, organizația și statele sale membre convin asupra responsabilităților referitoare la îndeplinirea obligațiilor care le revin prin prezenta Convenție. În aceste cazuri, organizația și Statele sale membre nu sunt abilitate să exercite în același timp drepturile prevăzute de prezenta Convenție.
3. În instrumentele de ratificare, acceptare, aprobare sau adeziune, organizațiile regionale de integrare economică vor indica proporția competenței lor în legătură cu chestiunile menționate în Convenție. Aceste organizații informează depozitarul, care informează la rîndul său Părțile, asupra oricărei modificări importante a proporției competenței lor.
4. În instrumentele de ratificare, de acceptare, de aprobare sau de aderare, orice parte poate declara ca orice amendament adus Anexei A, B sau C va intra în vigoare după depozitarea instrumentului de ratificare, acceptare, aprobare a amendamentului la care se face referire aici.

Articolul 26 Intrarea în vigoare

1. Prezenta Convenție va intra în vigoare în a 90-a zi de la data depunerii celui de-al 50-lea instrument de ratificare, de aprobare sau de adeziune.
2. Pentru fiecare Stat sau organizație regională de integrare economică care ratifică, acceptă, aprobă Convenția sau aderă la Convenție după depunerea celui de-al 50-lea instrument de

ratificare, acceptare, aprobare sau adeziune, Convenția intră în vigoare la 19 zile de la data depunerii de către acest Stat sau de către această organizație a instrumentului sau de ratificare, de acceptare, de aprobare sau de adeziune.

3. În vederea alineatelor 1 și 2, instrumentul depus de către o organizație regională de integrare economică nu va fi considerat drept un instrument suplimentar, adăugat instrumentelor depuse de către Statele membre ale organizației respective.

Articolul 27 Restricții

Nici o rezervă nu poate fi făcută prezentei Convenții.

Articolul 28 Retragerea

1. La data expirării termenului de 3 ani începînd de la data intrării în vigoare a prezentei Convenții pentru o anumită Parte, această Convenție poate retracta Convenția prin notificare scrisă înmînată depozitarului.

2. Retractarea intră în vigoare la expirarea termenului de un an de la data primirii notificării de retractare de către depozitar, sau la orice dată specificată ulterior în notificarea retractării.

Articolul 29 Depozitar

Secretarul general al Organizației Națiunilor Unite este Depozitarul prezentei Convenții.

Articolul 30 Texte autentice

Prezenta Convenție, care are aceeași autenticitate în limbile arabă, chineză, engleză, franceză, spaniolă și rusă, este depus în original la Secretariatul General al Națiunilor Unite.

Drept pentru care, subsemnații, fiind deplin împuterniciți, au semnat prezenta Convenție.

Semnată la Stockholm, în data de douăzeci și doi mai, două mii unu.

Anexa A: Eliminări Partea I

Substanța chimică	Activitate	Derogare specifică
Aldrina* CAS nr: 309-00-2	Producere	Nici una
	Utilizare	Ectoparasiticid local Insecticid
Clordan* CAS nr: 57 – 74 – 9	Producere	Conform autorizațiilor acordate Părților incluse în registru
	Utilizare	Ectoparasiticid local Insecticid Termiticid Termiticid pentru clădiri și baraje Termiticid pentru drumuri Aditiv în adezivii de placaaj
Dieldrina* CAS nr.: 60 – 57 – 1	Producere	Nici una
	Utilizare	În activități agricole

Endrina*: CAS nr.: 72 – 20 – 8	Producere	Nici una
	Utilizare	Nici una
Heptaclor* CAS nr.: 76 – 44 – 8	Producere	Nici una
	Utilizare	Termiticid Termiticid pentru sarpantele caselor Termiticid (subteran) Tratarea lemnului Pentru utilizarea la dispozitivele subterane de cablu
Hexaclorobenzen CAS nr.: 118 – 74 – 1	Producere	Conform autorizațiilor acordate Părților incluse în registru
	Utilizare	Produs intermediar Solvent în pesticide Intermediar cu circuit închis pe un site determinat
Mirex* CAS nr.: 2385 – 85 – 5	Producere	Conform autorizațiilor acordate Părților incluse în registru
	Utilizare	Termiticid
Toxafen: CAS nr.: 8001 – 35 - 2	Producere	Nici una
	Utilizare	Nici una
Bifenili policlorurati (PCB)*	Producere	Nici una
	Utilizare	Articole utilizate în conformitate cu prevederile Părții II a prezentei Anexe

Note:

- (i) În afara cazului în care se exprimă altceva în Convenție, cantitățile de substanțe chimice prezente în produse și articole sub formă de contaminați cu urmări accidentale nu vor fi considerate semnificative pentru a fi incluse în această Anexă;
- (ii) Această notă nu va fi considerată că derogare specifică de producere sau de utilizare în scopurile enunțate în alineatul 2, Articolul 3. Cantitățile de substanță chimică prezente ca Părți componente ale articolelor fabricate sau deja utilizate înainte sau la data intrării în vigoare a obligației relevante referitoare la acea substanță chimică, nu vor fi considerate semnificative pentru a fi incluse în această Anexă, cu condiția că o Parte să fi adus la cunoștința Secretariatului faptul că un anumit tip de articol este în continuare utilizat în cadrul acelei Părți. Secretariatul va pune aceste notificări la dispoziția publicului.
- (iii) Această notă, care nu se aplică substanțelor chimice a căror denumire este urmată de un asterisc în coloana "Substanța chimică" din partea I a prezentei anexe, nu va fi considerată derogare specifică de producere sau utilizare în vederea alineatului 2, Articolul 3. Dat fiind faptul că cantități semnificative de substanțe chimice nu sunt considerate nocive pentru sănătatea oamenilor și mediul înconjurător, în timpul producerii și utilizării unui intermediar în circuit închis pe un site determinat, o Parte, care înștiințează Secretariatul în legătură cu acest lucru, poate permite producerea și utilizarea - în circuit închis pe un site determinat - a cantităților de substanță chimică inclusă în această anexă transformate chimic în cursul procesului de fabricare a altor substanțe chimice, substanța care, luând în considerare criteriile enunțate în alineatul 1, Anexa D, nu prezintă caracteristicile poluanților organici persistenți. Această notificare va include datele referitoare la producerea totală și la utilizarea acestei substanțe chimice sau o evaluare reală a acestor date și informații cu privire la natura procesului în circuit închis pe un site limitat inclusiv la cantitatea de poluant organic persistent utilizată ca materie netransformată și prezentă sub formă de contaminant cu urmări accidentale în produsul final. Această procedură se va aplica cu excepția cazului în care există o dispoziție contrară în prezenta Anexă. Secretariatul va pune aceste notificări la dispoziția Conferinței Părților și a publicului. Această producere sau utilizare nu este considerată derogare specifică de producere sau utilizare. Această producere sau utilizare încetează după o perioadă de zece ani, cu condiția ca partea implicată să adreseze o nouă notificare Secretariatului, situație în

care perioada va fi prelungită cu încă zece ani, cu excepția cazului în care Conferința Părților, după o examinare a producerii și utilizării hotărăște altfel. Această procedură de notificare poate fi repetată.

- (iv) Părțile care au înregistrat derogările în conformitate cu articolul 4 pot folosi toate derogările specifice cu excepția bifenililor policlorurați în articolele utilizate, în conformitate cu prevederile Părții a II-a a prezentei Anexe, derogare pe care o pot folosi toate Părțile.

Partea II Bifenili policlorurați

Fiecare Parte :

- (a) cu privire la eliminarea utilizării bifenililor policlorurați în echipamente (de ex. transformatori, condensatori sau alte recipiente care conțin lichide) pînă în 2025, supusă examinării de către Conferința Părților, va întreprinde acțiuni în conformitate cu următoarele priorități:
- (i) va face eforturi susținute pentru identificarea, etichetarea și scoaterea din circulație a echipamentelor care conțin bifenili policlorurați într-o concentrație mai mare de 10 la sută și într-un volum mai mare de 5 litri;
 - (ii) va face eforturi susținute pentru identificarea, etichetarea și scoaterea din circulație a echipamentelor care conțin bifenili policlorurați într-o concentrație mai mare de 0,05 la sută și într-un volum mai mare de 5 litri;
 - (iii) se va strădui să identifice și să scoată din circulație echipamentele care conțin bifenili policlorurați într-o concentrație mai mare de 0,005 la sută și într-un volum mai mare de 0,05 litri;
- (b) în conformitate cu prioritățile de la litera (a), va promova următoarele măsuri pentru reducerea expunerilor și a riscului și pentru controlul utilizării bifenililor policlorurați:
- (i) va folosi substanța numai în echipamente intacte care nu prezintă orificii de scurgere și numai în zone unde riscul de emanație în mediul înconjurător poate fi minimalizat sau remediat imediat;
 - (ii) nu va folosi substanța în echipamente situate în locurile legate de producerea sau tratarea alimentelor și a furajelor;
 - (iii) atunci cînd substanța este folosită în zone populate, inclusiv școli și spitale, se vor lua toate măsurile necesare pentru prevenirea defecțiunilor electrice care ar putea provoca un incendiu, și se vor inspecta regulat echipamentele pentru a identifica orificiile de scurgere;
- (c) fără a ține cont de alineatul 2 al articolului 3, va asigura ca echipamentele care conțin bifenili policlorurați, prezentând caracteristicile descrise la litera (a), să nu fie exportate sau importate decît în scopul unei gestionări raționale a deșeurilor;
- (d) cu excepția operațiunilor de întreținere, nu va permite recuperarea substanțelor în scopul refolosirii acestora în alte echipamente conținînd lichide cu o concentrație de bifenili policlorurați mai mare de 0,005%;
- (e) va face eforturi susținute pentru realizarea unei gestiuni raționale a deșeurilor de lichide care conțin bifenili policlorurați într-o concentrație mai mare de 0,005%, în conformitate cu alineatul 1 al articolului 6, cît mai curînd posibil dar cel tîrziu în 2028, cu condiția examinării de către Conferința Părților;
- (f) în locul notei (ii) din Partea I a acestei Anexe, va încerca să identifice alte articole a căror concentrație de bifenili policlorurați depășește 0,005% (de exemplu învelișuri pentru cabluri, condiționarea calafaturii și stemuirii, obiecte vopsite) și le va gestiona în conformitate cu alineatul 1 al Articolului 6;
- (g) va întocmi un raport o dată la cinci ani referitor la progresul înregistrat în eliminarea bifenililor policlorurați și îl va prezenta Conferinței Părților în conformitate cu articolul 15;

- (h) raporturile prezentate la litera (g) vor fi examinate, dacă este cazul, de către Conferința Părților în cadrul examinărilor bifenililor policlorurați. Conferința Părților va examina progresul înregistrat în vederea eliminării bifenililor policlorurați la un interval de cinci ani sau la un interval diferit, dacă e cazul, ținând cont de rapoartele vizate mai sus.

Anexa B: Restricții
Partea I

Substanța chimică	Activitate	Scop acceptabil sau derogare specifică
DDT (1,1,1 – tricloro-2,2-bis(4-clorofenil)etan) CĂS nr. 50-29-3	Producere	<u>Scop acceptabil:</u> Utilizarea în controlul vectorilor maladiilor în conformitate cu Partea a II-a a acestei Anexe Derogari specifice: Intermediar în producerea dicofolului Produs intermediar
	Utilizare	Scop acceptabil: Controlul vectorului maladiilor în conformitate cu Partea a II-a a acestei Anexe Derogari specifice: Producerea dicofolului Produs Intermediar

- (i) În afara cazului în care se specifică altfel în Convenție, cantitățile de substanță chimică prezente în produse și articole sub forma de contaminanți cu urmări accidentale nu vor fi luate în considerare pentru a fi incluse în această Anexă;

k. acestor substanțe chimice sau o evaluare reala a acestor date precum și a informațiilor cu privire la natura procesului în circuit închis și pe un site determinat, inclusiv cu privire la cantitatea de poluanți organici persistenți utilizată ca substanță de baza netransformată și prezentă sub formă de contaminant cu urmări accidentale în produsul final. Secretariatul va pune notificările la dispoziția Conferinței Părților și a publicului. Această producere și utilizare nu va fi considerată derogare specifică de producere și utilizare. Această producere sau utilizare va înceta după o perioadă de zece ani, cu excepția cazului în care partea implicată înmanează o noua notificare Secretariatului. În această situație termenul va fi prelungit cu încă zece ani, cu excepția cazului în care Conferința Părților hotărăște altfel, după o examinare a producerii și utilizării. Această procedura de notificare poate fi repetată.

l. Părțile care au înregistrat derogările specifice înregistrate, în conformitate cu articolul 4 pot folosi toate derogările prevăzute în prezenta anexă.

Partea II
DDT (1,1,1 – tricloro-2, 2-bis(4-clorofenil)etan)

1. Producerea și utilizarea DDT-ului vor fi eliminate cu excepția cazului în care Părțile care au anunțat Secretariatul asupra intenției lor de producere și/sau utilizare. Părțile prezente vor întocmi un Registru cu DDT și îl vor pune la dispoziția publicului. Secretariatul va ține Registrul DDT.

2. Fiecare Parte care produce și/sau utilizează DDT-ul va limita producerea și/sau utilizarea acestuia la combaterea vectorilor patogeni în conformitate cu recomandările și instrucțiunile Organizației Mondiale a Sănătății referitoare la utilizarea DDT-ului și atunci când nu există soluții de înlocuire sigure, eficiente și ieftine pentru Partea în chestiune.
3. În cazul în care fiecare Parte care nu este inclusă în Registrul DDT hotărăște că are nevoie de DDT pentru combaterea vectorilor patogeni, va anunța secretariatul cât mai curând posibil pentru ca numele sau să fie adăugat în Registrul DDT. În același timp va anunța Organizația Mondială a Sănătății.
4. O dată la trei ani, fiecare Parte care utilizează DDT-ul va furniza Secretariatului și Organizației Mondiale a Sănătății informații asupra cantității folosite, condițiilor de utilizare și interesului acordat strategiei profilactice a acestei Părți, într-un format care va fi hotărât de către Conferința Părților în consultanță cu Organizația Mondială a Sănătății.
5. În scopul reducerii și în cele din urmă a eliminării utilizării DDT-ului, Conferința Părților va încuraja:
 - (a) elaborarea și implementarea de către fiecare Parte care folosește DDT-ul a unui plan de acțiune în cadrul planului de implementare specificat în Articolul 7. Planul de acțiune va include:
 - i) elaborarea mecanismelor de reglementare și de alta natură pentru a asigura că utilizarea DDT-ului este limitată la combaterea vectorilor patogeni;
 - ii) utilizarea produselor, metodelor și soluțiilor de înlocuire corespunzătoare, inclusiv a strategiilor de gestiune a rezistenței, pentru asigurarea eficienței continue a acestor soluții;
 - iii) măsurile pentru îmbunătățirea mijloacelor de asigurare a sănătății și reducerea riscului de apariție a bolilor.
 - (b) Promovarea de către Părți, în limita mijloacelor de care dispun, a cercetării și dezvoltării în domeniul substanțelor chimice și non-chimice, a metodelor și soluțiilor de înlocuire sigure pentru Părțile care folosesc DDT-ul, în funcție de situația acelor țări, în scopul reducerii problemelor de ordin uman și economic produse de o anumită maladie. Factorii care vor fi promovați pentru studierea soluțiilor de înlocuire sau a combinațiilor de soluții de înlocuire vor include riscurile pentru sănătatea omului și implicațiile ecologice ale acestor soluții de înlocuire. Soluțiile de înlocuire a DDT-ului viabile vor prezenta un risc mai redus pentru sănătatea omului și mediul înconjurător, vor fi potrivite pentru combaterea maladiilor în funcție de situația fiecărei Părți, și vor fi monitorizate.
6. Începând cu prima reuniune, și ulterior din trei în trei ani cel puțin, Conferința Părților va evalua, în consultanță cu Organizația Mondială a Sănătății, necesitatea de a utiliza DDT-ul pentru combaterea vectorilor patogeni, pe baza informațiilor științifice, tehnice, ecologice și economice disponibile, care includ:
 - (a) producerea și utilizarea DDT-ului și condițiile enunțate în alineatul 2.
 - (b) disponibilitatea, siguranța și implementarea soluțiilor de înlocuire a DDT; și
 - (c) progresul realizat în îmbunătățirea capacităților țărilor de adoptare în siguranță a acestor soluții de înlocuire.
7. O Parte poate, în orice moment, să se retragă din Registrul DDT printr-o notificare scrisă adresată Secretariatului. Retragera va intra în vigoare la data specificată în notificare.

Anexa C

PRODUCERE NEINTENȚIONATĂ

Partea I: Poluanții organici persistenti supuși cerințelor incluse în Articolul 5

Această anexă se aplică următorilor poluanți organici persistenti atunci când se formează și sunt emanați accidental din surse antropice:

Substanța chimică
Dioxine dibenzenice p policlorurate și dibenzofurani (PCDD/PCDF)
Hexaclorobenzen (HCB) (CAS Nr. 118-74-1)
Bifenili policlorurati (PCB)

Partea a II-a: Categoriile de surse

Dioxinele dibenzenice policlorurate și dibenzofurani, hexaclorobenzenul și bifenilii policlorurați se formează și sunt emanați accidental în urma proceselor termice în care sunt folosite materii organice și clor ca urmare a arderii incomplete sau a reacțiilor chimice. Următoarele categorii industriale de surse au un potențial ridicat de producere și emanație a acestor substanțe în mediul înconjurător:

- (a) crematoriile de deșeuri, inclusiv crematoriile comune de deșeuri municipale, toxice sau medicale sau cele pentru noroiul de epurare;
- (b) cuptoare de ciment în care sunt arse deșeuri toxice;
- (c) producerea de celuloză prin folosirea clorului elementar sau a substanțelor chimice care produc clor elementar pentru procesul de înălbire;
- (d) următoarele procese termice din industria metalurgică:
 - (i) producerea secundară de cupru;
 - (ii) utilitățile pentru produse sintetizate din industria metalurgică;
 - (iii) producerea secundară de aluminiu;
 - (iv) producerea secundară de zinc.

Partea a III-a: Categoriile de surse

Dioxinele dibenzenice policlorurate și dibenzofurani, hexaclorobenzenul și bifenilii policlorurați se pot forma și pot fi emanați accidental din următoarele categorii de surse, printre care se numără:

- (a) arderea în aer liber a deșeurilor, inclusiv arderea gunoaielor;
- (b) procesele termice din industria metalurgică care nu sunt cele menționate în Partea II;
- (c) sursele de ardere rezidențiale;
- (d) instalații de ardere a combustibililor fosili și cazanele industriale;
- (e) instalații de ardere pentru lemn și alți combustibili din biomasă;
- (f) procese specifice de producere a substanțelor chimice în urma cărora sunt emanați în mod accidental poluanți organici persistenti, în special producerea de clorofenoli și cloranila;
- (g) crematorii;
- (h) vehicule cu motor, în special cele care funcționează pe benzina cu plumb;
- (i) distrugerea resturilor animale;
- (j) vopsirea textilelor sau a pielii (cu cloranila) și finisarea (cu extracție alcalină);
- (k) instalații de distrugere pentru vehiculele care și-au încheiat ciclul de viață;
- (l) încălzirea lentă a cablurilor de cupru;
- (m) rafinării pentru deșeuri de petrol.

Parte a IV-a: Definiții

1. Pentru o mai bună înțelegere a prezentei Anexes:

- (a) "Bifenilii policlorurați" înseamnă compuși aromatici structurați în așa fel încât atomii de hidrogen ai moleculei de bifenil (doua inele de benzen legate printr-o singura legatura carbon – carbon) să fie înlocuiți de cel mult zece atomi de clor; și
 - (b) "Dioxinele dibenzenice p policlorurate" și "dibenzofuranii policlorurați" sunt compuși aromatici triciclici formați din doua inele de benzen legate de doi atomi de oxigen în cazul dioxinelor dibenzenice p policlorurate și de un atom de oxigen și de o legatura carbon – carbon în cazul dibenzofuranilor policlorurați, a căror atomi de hidrogen ar putea fi înlocuiți de cel mult opt atomi de clor.
2. În această Anexă, toxicitatea dioxinelor dibenzenice p policlorurate și a dibenzofuranilor este exprimată prin conceptul de echivalență toxică care măsoară activitatea toxică relativă de tipul dioxină a diferitelor combinații de dioxine dibenzenice p policlorurate și dibenzofurani și bifenili policlorurați față de dioxinele - p - 2, 3, 7, 8 – tetraclorobenzenice. Valorile factorilor de echivalență toxică care urmează să fie folosiți în scopurile prezentei Convenții vor fi în conformitate cu standardele internaționale acceptate, începând cu valorile factorilor de echivalență toxică pentru mamifere, stabilite de către Organizația Internațională a Sănătății pentru dioxinele dibenzenice p policlorurate și dibenzofurani. Concentrațiile sunt exprimate în echivalenți toxici.

Partea V: Dispoziții generale privind cele mai bune tehnici disponibile și cele mai bune practici de mediu

Această Parte conține dispozițiile generale adresate Părților privind prevenirea și reducerea evacuărilor de substanțe chimice incluse în partea I.

A. Măsurile generale de prevenire referitoare la cele mai bune tehnici disponibile și la cele mai bune practici de mediu

Analiza metodelor de prevenire a producerii și evacuărilor de substanțe chimice incluse în partea I ar trebui considerată prioritară. Măsurile utile ar trebui să includă:

- (a) utilizarea tehnologiilor care produc cantități reduse de deșeuri;
- (b) utilizarea substanțelor cu un grad mai redus de pericolozitate;
- (c) promovarea recuperării și reciclării deșeurilor și substanțelor produse și utilizate în cadrul procedurilor aplicate;
- (d) înlocuirea substanțelor de baza care sunt poluanți organici persistenti sau care prezintă o legatură directă cu evacuările de poluanți organici persistenti de la sursă;
- (e) programe de buna gestiune și întreținere preventivă;
- (f) îmbunătățirea metodelor de gestiune a deșeurilor în scopul încetării arderilor acestora în aer liber sau sub alte forme necontrolate, inclusiv în depozite de deșeuri. Atunci când se analizează propunerile de creare a unor noi instalații de distrugere a deșeurilor, ar trebui să se țină cont de soluțiile de înlocuire precum: activitățile care vizează reducerea la minimum a producerii de deșeuri municipale și medicale, inclusiv recuperarea resurselor, reutilizarea, reciclarea, separarea deșeurilor și promovarea produselor care generează mai puține deșeuri. În această privință, ar trebui să se ia în considerare problemele de sănătate publică;
- (g) reducerea la minimum a substanțelor chimice care apar ca și contaminanți în produse;
- (h) excluderea clorului elementar sau a substanțelor chimice care produc clor elementar pentru înălbire.

B. Cele mai bune tehnici disponibile

Conceptul de "cele mai bune tehnici disponibile" nu vizează prescrierea unei anumite tehnici sau tehnologii, ci ia în considerare caracteristicile tehnice ale instalației respective,

locația sa geografică, și condițiile locale de mediu. Tehnicile de control adecvate pentru reducerea evacuărilor de substanțe chimice enumerate în partea I sunt în general aceleași. Pentru determinarea celor mai bune tehnici disponibile, ar trebui să se acorde o importanță deosebită, atât în general cât și în cazuri specifice, următorilor factori, ținând cont de costurile și beneficiile probabile rezultate în urma impunerii măsurii avute în vedere și a metodelor de precauție și prevenire:

(a) Considerații generale:

- (i) natura, efectele și masa evacuărilor respective: tehnicile ar putea varia în funcție de dimensiunea sursei;
 - (ii) datele punerii în funcțiune a instalațiilor noi sau existente;
 - (iii) timpul necesar pentru introducerea celor mai bune tehnici disponibile;
 - (iv) consumul și natura materiilor prime utilizate pentru procedeul respectiv și eficiența energetică a acestui procedeu;
 - (v) necesitatea prevenirii sau reducerii la minimum a impactului total al evacuărilor în mediul înconjurător și a riscurilor reprezentate de acestea;
 - (vi) necesitatea prevenirii accidentelor și reducerii la minimum a consecințelor asupra mediului înconjurător;
 - (vii) necesitatea asigurării sănătății și siguranței la locul de muncă;
 - (viii) procedee, instalații și metode de utilizare comparabile care au fost testate cu succes la scară industrială;
 - (ix) progrese tehnologice și evoluția cunoștințelor științifice.
- (b) Măsuri generale de reducere a evacuărilor: atunci când se analizează propunerile pentru crearea unor noi instalații sau pentru modificarea semnificativă a instalațiilor existente pe baza proceselor în timpul cărora se produc evacuări de substanțe chimice – enumerate în aceasta Anexă, ar trebui să se acorde prioritate proceselor, tehnicilor sau metodelor de înlocuire care au utilizări similare dar care evită formarea și emanarea acestor substanțe chimice. În cazurile în care se vor crea sau se vor modifica semnificativ asemenea instalații, pe lângă măsurile de prevenire incluse în secțiunea A din Partea V, ar trebui luate în considerare următoarele măsuri de reducere pentru determinarea celor mai bune tehnici disponibile:

(i) utilizarea metodelor îmbunătățite pentru curățarea gazului de ardere, cum ar fi oxidarea termică sau catalitică, precipitații sau absorbții de praf.

(ii) Tratarea reziduurilor, a apelor uzate, a deșeurilor, a noroiului de epurare prin tratare termică, transformarea lor în materii inerte sau procese chimice de detoxificare;

(iii) modificarea proceselor care duc la reducerea sau eliminarea evacuarilor, cum ar fi recurgerea la sisteme închise;

(iv) modificarea proiectelor de procese de îmbunătățire a arderilor și prevenirea formării substanțelor chimice enumerate în această Anexă, prin controlul parametrilor precum temperatura de incinerare sau timpul de rezidență.

C. Cele mai bune practici de mediu

Conferința Părților va putea elabora dispoziții privind cele mai bune practici de mediu.

ANEXA D

INFORMAȚIILE CERUTE ȘI CRITERIILE DE SELECȚIE

1. O Parte care prezintă o propunere de înscriere a unei substanțe chimice în anexele A, B și/sau C va identifica această substanță în modul prezentat la litera a) și va furniza informațiile asupra acestei

substanțe, iar dacă e cazul, asupra produselor de transformare, care au legatura cu criteriile enunțate în subparagrafele b) – e):

a) Identitatea substanței:

- i) denumiri comerciale, denumiri de marcă și sinonime, numărul de înregistrare al serviciului de rezumate analitice chimice (CAS), denumirea Uniunii internaționale de chimie pură și aplicată; și
- ii) structura, inclusiv specificarea izomerilor, dacă e cazul, și structura clasei chimice;

b) Persistența:

- i) dovezi care să arate că jumătatea perioadei de viață a substanței este mai mare de două luni în apă, sau este mai mare de șase luni în soluri sau în sedimente;
- ii) dovezi care să arate că substanța este suficient de persistentă pentru a justifica examinarea în cadrul prezentei Convenții;

c) Bio-acumulare:

- i) dovezi care să arate că factorul de bioconcentrare sau factorul de bioacumulare care corespunde substanței în speciile acvatice este mai mare de 5000 sau; în absența datelor despre acești factori, dovezile trebuie să arate că indicele log K_{ow} este mai mare de 5;
- ii) dovezi care să arate că există și alte motive de preocupare în legătură cu substanța respectivă, cum ar fi o bioacumulare ridicată în alte specii, o toxicitate sau o ecotoxicitate ridicată; sau
- iii) date provenite din monitorizarea biotelor care să indice că potențialul de bioacumulare a substanței este suficient pentru a justifica examinarea în cadrul prezentei Convenții;

d) Potențialul de propagare pe lungă distanță în mediul înconjurător

- i) concentrațiile de substanță măsurate în locuri îndepărtate de sursele de diseminare sunt un posibil motiv de preocupare;
- ii) datele de monitorizare care arată că propagarea pe lungă distanță a substanței cu un potențial de transfer într-un mediu receptor e posibil să se fi produs pe calea aerului, apei sau prin specii migratoare;
- iii) proprietățile substanței din punctul de vedere al evoluției sale în mediul înconjurător și/sau rezultatele - modele care arată că substanța poate fi propagată pe lungă distanță în mediul înconjurător pe calea aerului, a apei sau prin speciile migratoare, și poate ajunge într-un mediu receptor în locuri îndepărtate de sursele de diseminare. În cazul unei substanțe a cărei propagare atmosferică este semnificativă, jumătatea perioadei de viață în aer ar trebui să fie mai mare de două zile; și

e) Efecte nocive:

- i) dovezi de efecte nocive asupra sănătății omului și a mediului înconjurător care să justifice necesitatea examinării substanței în cadrul prezentei Convenții sau
- ii) date de toxicitate sau de ecotoxicitate care să indice că substanța poate fi nocivă pentru sănătatea omului sau pentru mediul înconjurător;

2. Partea care prezintă propunerea va pune la dispoziție o declarație în care va expune motivele de preocupare inclusiv, dacă e posibil, o comparație a datelor de toxicitate sau de ecotoxicitate care generează apariția concentrațiilor detectate ale substanței chimice rezultate din propagarea pe lungă distanță în mediul înconjurător, și o scurtă declarație care să indice necesitatea unui control la nivel mondial.

3. Partea care prezintă propunerea, în măsura în care acest lucru este posibil și ținând cont de mijloacele de care dispune, va furniza informații suplimentare în vederea sprijinirii examinării propunerii menționate în alineatul 6, articolul 8. Pentru elaborarea unei asemenea propuneri, o Parte poate apela la competențele tehnice ale oricărei surse.

Anexa E

INFORMAȚII NECESARE PENTRU REALIZAREA PROFILULUI DE RISC

Scopul examinării este să determine dacă substanța, din cauza propagării sale pe lungă distanță în mediul înconjurător poate avea importante efecte nocive asupra sănătății omului și/sau a mediului înconjurător, care să justifice adoptarea măsurilor la nivel internațional. În acest scop se va elabora un profil de risc care va completa și va evalua informațiile vizate în Anexa D și care va conține, pe cât posibil, următoarele tipuri de informații:

- a) sursele, inclusiv, dacă e cazul, informații referitoare la:
 - i) producerea, inclusiv cantitatea și locul;
 - ii) utilizări; și
 - iii) diseminarea sub formă de emisii, pierderi și evacuări;
- b) evaluarea pericolelor care sunt pe punctul de a constitui motive de îngrijorare inclusiv studiul interacțiunilor toxicologice dintre diferite substanțe;
- c) evoluția în mediul înconjurător, inclusiv datele și informațiile referitoare la proprietățile chimice și fizice ale substanței, persistența sa și legăturile cu propagarea în mediul înconjurător, transferul în interiorul diverselor medii sau între diverse medii, precum și informații referitoare la degradarea și transformarea substanței în alte tipuri de substanțe. Se va pune la dispoziție o determinare a factorului de bioconcentrare și de bioacumulare, pe baza valorilor măsurate, cu excepția cazului în care se consideră că datele de monitorizare răspund acestei necesități;
- d) date de monitorizare;
- e) expunerea pe arii locale, și în special ca rezultat propagări pe lungă distanță în mediul înconjurător, și în special informații privind biodisponibilitatea;
- f) evaluări naționale și internaționale a riscurilor, profile de risc, informații referitoare la etichetare și clasificarea gradului de pericolozitate, în măsura în care aceste informații sunt disponibile;
- g) statutul atribuit substanței prin Convenții internaționale.

Anexa F

INFORMAȚII REFERITOARE LA EFECTELE SOCIO-ECONOMICE

Ar trebui să se realizeze o evaluare a eventualelor măsuri de reglementare a substanțelor chimice care pot fi incluse în prezenta Convenție, ținând cont de toate posibilitățile, inclusiv de gestiune și de eliminare. În acest scop, ar trebui furnizate informații pertinente referitoare la impactele socio-economice ale măsurilor de reglementare, pentru a permite Conferinței Părților să ia o hotărâre. Aceste informații ar trebui să țină cont în mod obligatoriu de capacitățile și situațiile diferite ale Părților, și ar trebui să includă examinarea elementelor enumerate în lista de mai jos cu caracter indicativ:

- a) eficacitatea și eficiența măsurilor de reglementare în realizarea obiectivului de reducere a riscurilor:
 - i) fezabilitate tehnică; și
 - ii) costuri, inclusiv costurile pentru mediu și sănătate;
- b) alte soluții (produse și procedee):
 - i) fezabilitate tehnică;
 - ii) costuri, inclusiv costurile pentru mediu și sănătate;
 - iii) eficacitate;
 - iv) risc;
 - v) disponibilitate
 - vi) accesibilitate;
- c) impactele pozitive și/sau negative asupra societății ale aplicării eventualelor măsuri de reglementare;
 - i) sănătate, inclusiv sănătatea publică, ecologică și profesională;
 - ii) agricultura, inclusiv acvacultura și silvicultura;
 - iii) biote (biodiversitate);

- iv) aspecte economice;
 - v) evoluția către o dezvoltare durabilă; și
 - vi) costuri sociale;
- d) efectele deșeurilor și eliminării acestora (în special a stocurilor uzate de pesticide și decontaminarea site-urilor contaminate):
- i) fezabilitate tehnică;
 - ii) costuri;
- e) accesul la informații și educarea publicului;
- f) situația capacității de control și monitorizare;
- g) orice măsură de reglementare adoptată la nivel național sau regional, inclusiv informațiile asupra soluțiilor de înlocuire și alte informații asupra gestiunii riscurilor.

HOTĂRÎRE
pentru aprobarea Strategiei Naționale cu privire la reducerea și eliminarea
poluanților organici persistenți și Planului Național de implementare a
Convenției de la Stockholm privind poluanții organici persistenți

nr. 1155 din 20.10.2004

Monitorul Oficial al R.Moldova nr.193-198/1347 din 29.10.2004

* * *

În scopul reducerii și eliminării impactului poluanților organici persistenți asupra mediului și sănătății populației, implementării prevederilor Convenției de la Stockholm și creării unui sistem eficient de securitate chimică, Guvernul

HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă:

Strategia Națională cu privire la reducerea și eliminarea poluanților organici persistenți, conform anexei nr.1;

Planul Național de implementare a Convenției de la Stockholm privind poluanții organici persistenți, conform anexei nr.2.

2. Ministerul Ecologiei și Resurselor Naturale și Ministerul Sănătății vor conlucra cu organisme internaționale și țările donatoare de asistență tehnică în scopul armonizării politicii în domeniul protecției mediului și sănătății populației și obținerii suportului tehnic și financiar pentru realizarea prevederilor Strategiei și Planului nominalizate.

3. Ministerele, departamentele, autoritățile administrației publice și instituțiile implicate vor întreprinde măsurile necesare pentru realizarea în termen a acțiunilor planificate și vor prezenta anual, în modul stabilit, Ministerului Ecologiei și Resurselor Naturale informația privind realizarea Strategiei și Planului nominalizate.

4. Ministerul Ecologiei și Resurselor Naturale este responsabil de implementare și control, atribuindu-i-se funcția de coordonator pentru realizarea Strategiei și Planului, sistematizarea informației și prezentarea anuală a informației sintetizate Guvernului.

PRIM-MINISTRU	Vasile TARLEV
Contrasemnează:	
Prim-viceprim-ministru	Vasile Iovv
Ministrul economiei	Marian Lupu
Ministrul ecologiei și resurselor naturale	Constantin Mihailescu
Chișinău, 20 octombrie 2004.	
Nr.1155.	

Anexa nr.1
la Hotărîrea Guvernului
nr.1155 din 20 octombrie 2004

cu privire la reducerea și eliminarea poluanților organici persistenți

Introducere

La Conferința Națiunilor Unite pentru Mediu și Dezvoltare (Rio de Janeiro, iunie 1992) și Summitul Mondial pentru Dezvoltarea Durabilă (Johannesburg, august - septembrie 2002) s-a acordat o atenție deosebită securității utilizării substanțelor chimice cu pericol sporit. Direcțiile de bază de colaborare internațională și angajamentele țărilor în domeniul controlului utilizării substanțelor chimice periculoase, considerate ca poluanți organici persistenți (POP), reducerii emisiilor și eliminării acestor substanțe sînt determinate de Convenția de la Stockholm privind poluanții organici persistenți, Protocolul de la Aarhus privind poluanții organici persistenți al Convenției din 1979 asupra poluării atmosferice transfrontaliere pe distanțe lungi și Convenția de la Basel privind controlul transportării transfrontaliere a deșeurilor periculoase și eliminării acestora.

În conformitate cu prevederile acestor tratate internaționale, sînt considerate poluanți organici persistenți substanțele chimice care:

- au caracteristici toxice;
- sînt persistente;
- au capacitatea de bioacumulare;
- pot fi ușor transportate în atmosferă pe distanțe mari și se depun departe de locul de emisie;
- pot periclita sănătatea umană și mediul înconjurător, fie aproape sau departe de sursele lor.

Cei mai periculoși poluanți organici persistenți sînt considerați: aldrina, clordanul, DDT (1,1,1 - tricloro-2,2-bis(4-clorofenil)etan), dieldrina, endrina, heptaclorul, hexaclorobenzenul, mirexul, toxafenul, bifenilii policlorurați (PCB), dioxinele și furanii, hexaclorociclohexanul, hexabromobifenilul, hidrocarburile aromatice policiclice (PAH) și clordeconul.

Convenția de la Rotterdam privind procedura de consimțămînt prealabil în cunoștința de cauză aplicabilă anumitor produși chimici periculoși și pesticidelor care fac obiectul comerțului internațional (Rotterdam, 10 septembrie 1998) prevede procedurile de interzicere sau restricționare a substanțelor chimice în domeniul comerțului internațional, printre care sînt incluși și poluanții organici persistenți.

Planul de acțiuni adoptat de Summitul Mondial pentru Dezvoltarea Durabilă (Johannesburg, 2002) prevede interzicerea, începînd cu 2020, a utilizării substanțelor chimice periculoase pentru sănătatea umană și mediul înconjurător.

Republica Moldova, ca parte a Convenției de la Stockholm, Convenției de la Basel și Protocolului de la Aarhus, și-a asumat responsabilitatea de a promova o politică fermă în domeniul identificării și gestionării inofensive a substanțelor chimice periculoase, considerate de aceste tratate internaționale ca poluanți organici persistenți.

Prezenta Strategie Națională cu privire la reducerea și eliminarea poluanților organici persistenți este elaborată în scopul coordonării acțiunilor pentru prevenirea impactului asupra sănătății populației și mediului înconjurător a substanțelor chimice periculoase, considerate ca poluanți organici persistenți, în cadrul realizării politicii de stat pentru dezvoltarea durabilă și securitatea ecologică a țării.

I. Obiectivul Strategiei

Obiectivul prezentei Strategii este reducerea impactului POP asupra mediului înconjurător și sănătății umane.

Acest obiectiv va fi atins prin estimarea situației din Moldova privind impactul poluanților organici persistenți asupra mediului și sănătății, direcționarea politicii de stat în domeniul controlului, reducerii sau eliminării evacuărilor, emisiilor și pierderilor poluanților organici persistenți, onorarea obligațiunilor țării care rezultă din semnarea Declarației

Conferinței Națiunilor Unite pentru Mediu și Dezvoltare (Rio de Janeiro, iunie 1992), ratificarea Protocolului de la Aarhus privind poluanții organici persistenti (Aarhus, Danemarca, 24 iunie 1998), ratificarea Convenției de la Stockholm privind poluanții organici persistenti (Stockholm, 23 mai 2001), aderarea la Convenția de la Basel privind controlul transportării transfrontaliere a deșeurilor periculoase și eliminării acestora (Basel, 22 martie 1989).

II. Evaluarea situației ecologice privitor la POP în Republica Moldova

În Republica Moldova poluarea mediului înconjurător cu POP și impactul ecologic al acestora asupra sănătății populației sînt studiate insuficient. Nu există un sistem complex unic de evidență a emisiilor POP la nivel ramural și local, de inventariere a stocurilor existente, de cercetări științifice și investigații practice sistematice în domeniu.

Utilizarea nehibzuită a pesticidelor în anii 1970-1990 în agricultură a condus la poluarea solurilor, resurselor acvatice, plantelor agricole și tehnice care, în consecință, au dăunat sănătății omului, iar decalajul dintre volumele de pesticide introduse în țară și cele utilizate în agricultură a condus la acumularea în gospodării a unor cantități mari de pesticide inutile și interzise.

În scopul soluționării problemei privind neutralizarea pesticidelor inutile și interzise, în 1978 pe terenurile com. Cișmichioi (U.T.A. Găgăuzia) s-a construit un poligon pentru înhumarea pesticidelor inutile și interzise. Pe parcurs de 10 ani (1978-1988) au fost înhumate 3,94 mii tone de pesticide, inclusiv 654,1 t de DDT: DDT tehnic (75%) - 130,1 t; DDT (5,5%) - 187,7 t; DDT (30%) - 318,9 t; DDT(15%) - 3,1 t; pasta DDT - 14,3 t.

În urma prospecțiunilor și analizelor probelor de sol și apelor subterane s-a constatat că actualmente nu are loc poluarea mediului cu pesticide de la poligonul Cișmichioi și acesta nu conține substanțe radioactive. Totodată, ținînd cont de eventuala pierdere a etanșității stratului protector al poligonului, este necesar de efectuat monitorizarea situației ecologice în zona de amplasare a acestuia.

În ultimii ani utilizarea pesticidelor în agricultură s-a redus esențial și, conform datelor Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, a constituit în anul 2000 - 2,8 mii tone, în anul 2001 - 2,7 mii tone, în anul 2002 - 2,4 mii tone, în anul 2003 - 2,7 mii tone.

Totodată, problema ce ține de poluarea mediului cu pesticide rămîne acută. În urma inventariierilor efectuate s-a constatat că la sfîrșitul anului 2003 în depozitele care nu corespund cerințelor legislației ecologice se aflau stocate 1792,63 tone de pesticide inutile și interzise, care prezintă un pericol considerabil pentru mediul înconjurător și sănătatea populației.

Situația privind poluarea mediului cu bifenili policlorurați în republică este examinată insuficient. Nu există o evidență veridică și sistematizată privitor la avariile și consecințele poluării mediului cu PCB sau la alte situații cu impact negativ. Moldova nu dispune de capacități de producere a materialelor cu conținut PCB sau de utilaj înzestrat cu PCB, iar toate necesitățile economiei se acoperă prin importul acestora din alte țări. Actualmente în sectorul de generare, transportare și distribuție a energiei electrice funcționează peste 100 mii de instalații de putere, inclusiv circa 2000 de transformatoare cu încărcătura totală de circa 46 mii tone uleiuri, iar pierderile anuale ale uleiului din aceste echipamente constituie 9,5-10 tone. Pe teritoriile diferitelor întreprinderi, de asemenea, sînt stocate zeci de mii de condensatoare uzate în care se conțin sute de tone de PCB.

Nu există un sistem determinat de examinare și evaluare a situației privitor la poluarea mediului cu dioxine și furani și hidrocarburi aromatice policiclice (PAH). În condițiile Moldovei sursele principale de poluare cu dioxine, furani și PAH sînt instalațiile de producere a energiei, încălzirea rezidențială, unitățile de transport, incinerarea gunoierului. Principalul poluant al aerului atmosferic cu dioxine, furani și PAH este transportul. În conformitate cu datele cercetărilor efectuate în ultimii ani în zonele adiacente traseelor auto, s-a constatat o

poluare majoră a plantelor și solului cu poluanți organici persistenti și metale grele. Totodată, actualmente nu se efectuează cercetări științifice suficiente și un control ecologic complex asupra impactului transportului auto.

În baza celor expuse urmează concluzia că în Republica Moldova nu există un sistem unic de control de stat și monitoring asupra POP, nu se elaborează măsuri ample, complexe de diminuare a impactului acestora asupra componentelor mediului și sănătății umane, fără de care este imposibilă dezvoltarea durabilă a societății.

III. Direcțiile prioritare ale politicii de stat și acțiunile strategice în domeniul reducerii și eliminării POP

În scopul reducerii impactului poluanților organici persistenti asupra mediului înconjurător și sănătății populației, prezenta Strategie prevede următoarele direcții prioritare ale politicii de stat în domeniu:

- evaluarea eficacității și perfecționarea cadrului legislativ-normativ în domeniul gestionării inofensive a substanțelor chimice toxice;

- identificarea și evaluarea surselor primare și secundare de emisie a POP și a altor substanțe chimice toxice care pot fi incluse în lista POP; evaluarea efectelor nocive a acestor surse de POP asupra sănătății populației și a mediului înconjurător și elaborarea planurilor de acțiuni pentru prevenirea acestor efecte;

- elaborarea și implementarea programelor de cercetare-dezvoltare și monitorizare a POP în sectoarele economiei naționale;

- elaborarea și implementarea programelor de instruire, sensibilizare și educație pentru diferite categorii de populație privind POP și efectele lor asupra mediului înconjurător și sănătății umane;

 - participarea activă a publicului la abordarea și soluționarea problemelor ce țin de POP;

 - elaborarea planurilor de implementare a tratatelor internaționale în domeniul POP;

 - coordonarea activităților naționale cu țările dezvoltate și organisme internaționale, părți la tratatele internaționale, în scopul facilitării schimbului de informații și tehnologii, atragerii mijloacelor financiare pentru reducerea impactului POP.

Se preconizează următoarele acțiuni pentru prevenirea impactului POP asupra sănătății populației și mediului înconjurător:

Acțiuni de scurtă durată (2004 - 2010)

1. Evaluarea eficacității și perfecționarea actelor legislative în domeniul gestionării inofensive a substanțelor chimice toxice, ajustarea lor la cele europene.

2. Evaluarea eficacității și consolidarea potențialului instituțional în domeniul gestionării substanțelor chimice toxice în scopul reglementării justificate a lor, inclusiv prin delimitarea clară a competențelor autorităților administrației publice centrale și locale și ale agenților economici.

3. Perfecționarea actelor normative, mecanismelor economice și criteriilor de apreciere în scopul:

- eliminării/restricționării producerii, importului, exportului, comercializării, utilizării și depozitării POP;

- stabilirii valorilor limită ale emisiilor POP pentru sursele de poluare a mediului înconjurător;

- normării conținutului POP în componentele mediului, emisiilor și evacuărilor surselor de poluare, articolelor industriale, produselor agroalimentare și stocurilor de deșeuri care conțin sau sînt contaminate cu POP.

4. Elaborarea regulamentelor cu privire la înlocuirea poluanților organici persistenti uzați cu substanțe chimice alternative ecologic inofensive.

5. Completarea Registrului Național al substanțelor chimice potențial toxice în conformitate cu stipulațiile tratatelor internaționale în domeniul poluanților organici persistenți.

6. Inventarierea surselor primare și secundare de poluare a mediului înconjurător cu POP și elaborarea măsurilor de îmbunătățire a gestionării resurselor primare și de eliminare a resurselor secundare.

7. Elaborarea programelor ramurale și a mecanismelor de încurajare pentru implementarea celor mai bune tehnici disponibile și a celor mai bune practici de mediu în scopul reducerii și eliminării POP.

8. Elaborarea programelor bilaterale de colaborare moldo-română, moldo-ucraineană și constituirea grupurilor de lucru pentru realizarea acestor programe în scopul reducerii emisiilor POP și a altor substanțe toxice.

9. Aderarea Republicii Moldova la Convenția de la Rotterdam privind procedura de consimțământ prealabil în cunoștința de cauză aplicabilă anumitor produși chimici periculoși și pesticidelor care fac obiectul comerțului internațional și desemnarea autorității naționale pentru implementarea acestei Convenții.

10. Elaborarea programelor, planurilor naționale și a mecanismelor de implementare a Convenției de la Basel privind controlul transportării transfrontaliere a deșeurilor periculoase și eliminării acestora, Convenției de la Rotterdam privind procedura de consimțământ prealabil în cunoștința de cauză aplicabilă anumitor produși chimici periculoși și pesticidelor care fac obiectul comerțului internațional și Protocolului de la Aarhus privind poluanții organici persistenți al Convenției asupra poluării atmosferice transfrontaliere pe distanțe lungi.

Acțiuni de lungă durată

1. Implementarea unui sistem de control (monitoring) asupra conținutului de poluanți organici persistenți în componentele mediului, cu determinarea concentrațiilor maximum admisibile.

2. Monitorizarea contaminării cu poluanți organici persistenți a produselor agricole și alimentare.

3. Efectuarea investigațiilor științifice în următoarele direcții ale domeniului:

determinarea criteriilor, indicilor și metodelor de apreciere a nivelului de poluare a elementelor mediului cu POP;

sursele de poluare și metodele de evacuare a POP;

prezența, nivelul și tendințele de modificare a POP în organismul omului și în mediul înconjurător, efectele asupra sănătății;

impactul asupra agriculturii, inclusiv acvaculturii și silviculturii;

impactul asupra biotei;

aspectele economice în contextul dezvoltării durabile.

4. Implementarea celor mai bune tehnici disponibile și a celor mai bune practici de mediu în scopul prevenirii impactului POP asupra mediului și sănătății omului.

5. Inventarierea și cartarea terenurilor contaminate, elaborarea metodelor și a complexelor de măsuri pentru decontaminarea acestora.

6. Implementarea unui sistem de monitorizare și control permanent asupra transformatoarelor, condensatoarelor și altor utilaje înzestrate cu bifenili policlorurați și asupra gestionării stocurilor și deșeurilor cu conținut de bifenili policlorurați din ramura de producere și transportare a energiei electrice, de producere și folosire a schimbătoarelor de căldură, sistemelor hidraulice și altor instalații tehnice.

7. Monitorizarea situației în zona de amplasare a poligonului de înhumare a deșeurilor de pesticide din com.Cișmichioi (U.T.A. Găgăuzia) în scopul prevenirii poluării mediului înconjurător.

8. Elaborarea și implementarea programelor:

educaționale și de sensibilizare a publicului, în special pentru femei, copii și alte categorii de populație, referitor la poluanții organici persistenti și la efectele lor asupra sănătății omului și mediului înconjurător;

de sensibilizare a responsabililor publici și a factorilor de decizie asupra poluanților organici persistenti;

de instruire a fermierilor cu privire la cerințele speciale de protecție a mediului înconjurător și sănătății omului la folosirea pesticidelor și fertilizanților;

de instruire a funcționarilor, oamenilor de știință, profesorilor, personalului tehnic și de conducere în domeniul gestionării POP.

9. Asigurarea participării publicului la abordarea problemelor ce țin de poluanții organici persistenti și la elaborarea soluțiilor adecvate.

10. Facilitarea schimbului de informații și tehnologii cu părțile tratatelor internaționale, țările dezvoltate și organismele internaționale în scopul obținerii serviciilor de proiectare și inginerie, echipament și/sau mijloace financiare pentru reducerea și eliminarea POP.

11. Promovarea și facilitarea de către autoritățile administrației publice centrale de resort a schimbului de informații necesar pentru:

reducerea sau eliminarea producerii, comercializării, utilizării și evacuării POP;

găsirea unor soluții de înlocuire pentru POP, furnizarea de informații asupra riscurilor reprezentate de aceste substanțe;

furnizarea informațiilor despre experiența acumulată la nivel național și internațional în domeniul elaborării și implementării programelor de informare, educație, de sensibilizare și instruire în domeniul gestionării POP.

12. Crearea de către autoritățile centrale de resort a centrelor de difuzare la nivel național și local a informațiilor despre POP și soluțiile de reducere și eliminare a acestora.

Anexa nr.2
la Hotărârea Guvernului
nr.1155 din 20 octombrie 2004

PLANUL NAȚIONAL de implementare a Convenției de la Stockholm privind poluanții organici persistenti

Problemele abordate în Convenția de la Stockholm sînt prioritare pentru Moldova și pot impulsiona modernizarea sistemului existent de management al substanțelor chimice, prin gestionarea adecvată a substanțelor periculoase toxice, persistente și bioacumulative în toate domeniile activității umane. Minimizarea și eliminarea totală a impactului Poluanților Organici Persistenti (POP) asupra mediului înconjurător și sănătății umane este parte integrantă a politicii naționale în domeniul mediului. Managementul ecologic sigur al substanțelor chimice este un element important al politicii interne care contribuie la creșterea bunăstării țării, dezvoltarea durabilă a societății și reducerea sărăciei. În particular, gestionarea adecvată a pesticidelor POP și a altor substanțe chimice utilizate în agricultură este considerată o condiție importantă pentru promovarea produselor agricole ecologice din Moldova pe piețele internaționale.

Politica națională în domeniul substanțelor chimice optează pentru o abordare treptată, în baza unor planuri de implementare amănunțite pentru fiecare domeniu identificat. Politica are două obiective cheie:

reducerea și eliminarea din mediu a POP care provin, cu preponderență, din activitatea umană, sînt persistente și au capacități de bioacumulare;

managementul altor substanțe chimice toxice, pe parcursul întregului ciclu al vieții lor, în scopul excluderii, prevenirii și minimizării pătrunderii lor în mediu.

Scopul general al politicii naționale în domeniul respectiv constă în minimizarea impactului POP asupra mediului înconjurător și sănătății umane, prin implementarea unui sistem de gestiune care va servi drept bază și model operațional pentru extinderea și dezvoltarea continuă a sistemului de management ecologic al substanțelor chimice în Moldova.

SCOPUL PREZENTULUI PLAN

Prezentul Plan are drept scop asigurarea respectării obligațiilor pe care și le-a asumat Moldova prin aderarea la Convenția de la Stockholm, precum și reducerea și eliminarea riscurilor pentru sănătate, mediu și dezvoltare, asociate cu expunerea (în trecut, prezent sau viitor) la acțiunea POP. Moldova intenționează să folosească toate instrumentele disponibile pentru a preveni, reduce și elimina emisiile și stocurile celor doisprezece POP. Instrumentele respective includ mecanisme de reglementare, de remediere, monitorizare, control și cercetare.

Prioritățile naționale în domeniul Poluanților Organici Persistenți

Identificarea priorităților este un element obligatoriu al oricărui proces de planificare. Stabilirea priorităților prezentului Plan s-a desfășurat în câteva etape, după cum urmează: definirea metodologiei, selectarea criteriilor, consultarea ONG-urilor și a altor părți interesate, validarea priorităților identificate și transformarea domeniilor prioritare în obiective ale Planului. În discuțiile asupra problemelor critice și măsurilor care se impun întru implementarea Convenției de la Stockholm și elaborarea prezentului Plan au fost antrenate instituțiile și organizațiile interesate.

Pentru a departaja prioritățile în domeniul POP au fost selectate următoarele grupe de criterii: beneficii directe pentru sănătatea publică și starea mediului, precum și beneficii sociale și economice; importanța problemei la diferite niveluri (internațional, național, local); perceperea problemei de către diferite părți interesate (comunitatea internațională, autoritățile administrației publice centrale și locale, ONG-urile, cercurile largi ale opiniei publice, agenții economici); disponibilitatea resurselor la nivel național (tehnologii, infrastructură, personal, aspectele financiare). Cerințele Convenției au fost evaluate conform criteriilor selectate, fiind identificate domeniile prioritare pe termen scurt, deosebit de importante pentru Moldova:

1. Gestionarea sigură, eficientă și ecologic inofensivă a stocurilor (pesticide și bifenili policlorurați (PCB)) și deșeurilor (toți compușii sînt reglementați de Convenție) în scopul reducerii și eliminării emisiilor

Îmbunătățirea cadrului legislativ și normativ de gestionare a pesticidelor inutilizabile și interzise, susținută prin elaborarea și aplicarea unor ghiduri și instrucțiuni.

Stabilirea unor stimulente pentru comunitățile rurale care ar avea cele mai bune rezultate în gestionarea stocurilor de pesticide.

Delimitarea clară a responsabilităților instituțiilor implicate în controlul substanțelor chimice.

Identificarea unor măsuri urgente cu cost redus pentru micșorarea emisiilor de la stocurile existente (pesticide și PCB), îmbunătățirea capacității de colectare, transportare și stocare în condiții sigure a pesticidelor inutilizabile și interzise, reambalarea și depozitarea centralizată, urmată de eliminarea lor definitivă.

2. Elaborarea și implementarea strategiei de identificare a stocurilor, deșeurilor și produselor cu conținut de POP

Aprofundarea inventarierii stocurilor și deșeurilor de pesticide organice persistente, în scopul estimării riscului pe care îl reprezintă acestea.

Aprofundarea inventarierii stocurilor și deșeurilor PCB, în scopul stabilirii cantității lor și identificării focarelor.

3. Elaborarea măsurilor de identificare și remediere a zonelor contaminate

Sporirea capacității de monitorizare și cercetare a conținutului POP în componentele mediului (sol, apă, organismele vii).

Elaborarea unui ghid pentru identificarea zonelor contaminate, care va include evaluarea rapidă a zonelor, identificarea riscurilor de mediu, metodele de prelevare a probelor și analizelor.

Implementarea unui proiect-pilot de identificare a zonelor contaminate, testarea ghidului de identificare și, în caz de succes, crearea condițiilor pentru extinderea lui la scară națională.

Evaluarea fezabilității, acceptării pe plan local și accesibilității măsurilor de remediere.

4. Promovarea informării, conștientizării și educării populației

Asigurarea informării populației, elaborarea unor programe speciale de educare și conștientizare, stabilirea unor mecanisme participative pentru cercurile largi ale opiniei publice, implicarea agenților economici și a utilizatorilor, stabilirea unor mecanisme adecvate de răspândire a informației.

5. Stimularea activităților de cercetare-dezvoltare și monitorizare

Elaborarea unor programe de cercetare-dezvoltare și monitorizare pornind de la necesitățile reale în domeniul POP.

Perfecționarea cadrului instituțional și a capacitaților tehnice de monitorizare a POP și monitorizarea surselor prioritare de emisii.

Monitorizarea reducerii emisiilor ca indicator al implementării prezentului Plan.

Prezentul Plan conține măsuri de scurtă durată, incluse în Tabelul acțiunilor de implementare a Convenției, în timp ce alte cerințe ale Convenției de la Stockholm vor fi luate în considerare într-o perspectivă de durată medie și lungă, după evaluarea rezultatelor implementării și actualizării prezentului document.

Tabelul acțiunilor de implementare a Convenției de la Stockholm privind poluanții organici persistenti					
Domeniul	Obiectivele	Acțiunile propuse	Instituțiile responsabile	Termenele de executare	Surse potențiale de finanțare
1	2	3	4	5	6
1. Amendarea cadrului legislativ	Asigurarea bazei legale pentru managementul POP în cadrul cerințelor Convenției de la Stockholm și stabilirea unui sistem general de gestionare sigură a substanțelor chimice	Analiza legislației existente, identificarea lacunelor, prezentarea modificărilor necesare, consultarea părților interesate	Ministerul Ecologiei și Resurselor Naturale, Ministerul Sănătății, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerul Energeticii, Departamentul Vamal	2005	Donatorii internaționali
2. Stabilirea unui cadru organizatoric adecvat	Stabilirea elementelor instituționale de sprijin pentru elaborarea politicii, coordonarea și supravegherea activităților în domeniul reglementării POP și altor	Întocmirea și prezentarea în modul stabilit a propunerilor privind completarea Regulamentului Comitetului național pentru politica de mediu cu funcții de coordonare a integrării securității chimice și POP în politicile ramurale. Vizita de instruire peste	Ministerul Ecologiei și Resurselor Naturale	2005	Donatorii internaționali

	poluanți din categoria substanțelor toxice persistente, coordonarea și supravegherea activităților în domeniul reglementării substanțelor menționate și securității chimice	hotare			
	Coordonarea, administrarea și implementarea obligațiilor internaționale ale Moldovei în cadrul convențiilor de la Basel, Stockholm și Rotterdam, Protocolului de la Aarhus privind POP, precum și a implementării prezentului Plan	Desemnarea Punctului Focal Național din cadrul Ministerului Ecologiei și Resurselor Naturale, responsabil pentru implementarea Convenției de la Stockholm și schimbul de informații în conformitate cu prevederile Convenției și acțiunile inițiale stabilite pentru părți. Elaborarea proiectului și crearea Centrului de management al substanțelor chimice, care va efectua, în modul stabilit, lucrările necesare pentru implementarea obligațiilor internaționale ale Moldovei, ce reies din convențiile de la Basel, Stockholm și Rotterdam, Protocolul de la Aarhus privind POP	Ministerul Ecologiei și Resurselor Naturale	2004-2009	Donatorii internaționali
	Îmbunătățirea managementului informației și a dărilor de seamă în domeniul substanțelor chimice	Crearea unui sistem informațional, procurarea echipamentului și programelor, instruirea personalului, stabilirea procedurilor statistice și de dare de seamă (identificarea surselor de informație, elaborarea formelor de dare de seamă și a canalelor schimbului de informație), crearea Registrului emisiilor și transferului poluanților	Ministerul Ecologiei și Resurselor Naturale, în comun cu autoritățile centrale de specialitate, Academia de Științe a Moldovei, Departamentul Statistică și Sociologie	2005-2009	Donatorii internaționali
3. Elaborarea actelor normative	Includerea prevederilor legale în	Elaborarea actelor normative, consultarea părților interesate	Ministerul Ecologiei și Resurselor	2004-2006	Donatorii internaționali

	domeniul reglementării POP în instrumentele practice de management		Naturale, Ministerul Sănătății, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerul Energeticii, Departamentul Vamal		
4. Elaborarea ghidurilor practice	Susținerea cadrului legal și normativ cu ghiduri practice	Estimarea necesităților, elaborarea ghidurilor, consultări cu personalul implicat	Ministerul Ecologiei și Resurselor Naturale, Ministerul Sănătății, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerul Educației, Departamentul Vamal, Academia de Științe a Moldovei	2004-2006	Donatorii internaționali
5. Sporirea capacității de management al pesticidelor cu termen de utilizare expirat și interzise	Sporirea capacității autorităților administrației publice locale de a gestiona depozitele de pesticide într-un mod ecologic sigur	Elaborarea programului de instruire, desfășurarea cursurilor de instruirea funcționarilor din 32 raioane (la fiecare doi ani), dotarea tehnică	Ministerul Ecologiei și Resurselor Naturale, Ministerul Sănătății, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	2004, 2006, 2008 (la fiecare doi ani)	Donatorii internaționali
	Facilitarea acțiunii de reambalare și transportare într-un mod ecologic sigur	Elaborarea ghidului practic de reambalare și transportare a pesticidelor	Ministerul Ecologiei și Resurselor Naturale, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerul Sănătății, Ministerul Apărării, Departamentul Situații Excepționale	2004-2005	Donatorii internaționali
	Instruirea personalului Ministerului Apărării și Departamentului Situații Excepționale pentru efectuarea reambalării și	Elaborarea programului de instruire, instruirea instructorilor, personalului Ministerului Apărării și Departamentului Situații Excepționale	Ministerul Apărării, Departamentul Situații Excepționale	2004-2005	Donatorii internaționali

	transportării pesticidelor într-un mod ecologic sigur				
	Îmbunătățirea planificării și coordonării operațiilor de reambalare și transportare a pesticidelor la nivel raional	Implementarea unui studiu rapid de fezabilitate în 32 raioane, elaborarea planurilor, consultarea părților implicate și a autorităților administrației publice locale	Ministerul Apărării, Departamentul Situații Excepționale, Ministerul Ecologiei și Resurselor Naturale, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerul Sănătății, autoritățile administrației publice locale	2005	Donatorii internaționali
	Evaluarea impactului de mediu, social și economic al activităților de reambalare și transportare	Studiul de impact la nivel național și raional (activitate pilot)	Ministerul Ecologiei și Resurselor Naturale, Ministerul Sănătății, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	2005	Donatorii internaționali
6. Sporirea capacității sectorului energetic de a identifica PCB în echipament	Familiarizarea personalului tehnic și managerial cu procedurile de prelevare a probelor, identificare și marcarea, cerințele de dare de seamă	Pregătirea unui ghid practic (identificarea PCB, marcarea, evaluarea zonelor de risc, măsurile de securitate, darea de seamă), consultarea părților interesate, specificarea seturilor analitice, cursuri de instruire pentru întreprinderile energetice	Ministerul Energeticii, întreprinderile energetice, consumatorii mari de energie	2005-2006	Donatorii internaționali, întreprinderile energetice
	Sporirea capacității de identificare a PCB	Pregătirea și coordonarea planurilor de inventariere pentru toate întreprinderile energetice, procurarea și distribuirea seturilor analitice expres	Ministerul Energeticii, întreprinderile energetice, consumatorii mari de energie	2005	Donatorii internaționali, întreprinderile energetice
7. Inventarierea conținutului PCB în echipamentul electroenergetic	Stabilirea prezenței PCB în echipamentul electroenergetic	Identificarea PCB în echipament cu ajutorul seturilor analitice expres, marcarea echipamentului, estimarea riscurilor (focarelor), darea de seamă	Ministerul Energeticii, întreprinderile energetice	2005-2006	Întreprinderile energetice donatorii internaționali
	Stabilirea	Planificarea, colectarea	Ministerul	2005-2007	Întreprinderile

	concentrației PCB în echipamentul electroenergetic	probelor, analiza delaborator, darea de seamă	Energeticii, întreprinderile energetice		energetice
8. Inventarierea PCB în alte sectoare decât cel energetic	Completarea informației privind PCB utilizate în alte sectoare decât cel energetic	Pregătirea listelor de control și a instrucțiilor pentru identificarea PCB în echipament, produse și articole, familiarizarea întreprinderilor din afara sectorului energetic cu obiectivele și metodele inventarierii, analiza și generalizarea răspunsurilor, pregătirea planului național de inventariere, estimarea focarelor	Ministerul Ecologiei și Resurselor Naturale, Ministerul Industriei, Ministerul Sănătății, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Academia de Științe a Moldovei, alte instituții implicate	2006-2007	Donatorii internaționali
9. Sporirea capacității de monitorizare a POP de către autoritățile de mediu și de sănătate	Elaborarea programelor de monitorizare a POP la nivel național	Elaborarea programelor de monitoring pentru diferite grupe de POP, surse de poluare și compartimente de mediu, elaborarea programelor de monitoring, stabilirea responsabilităților, crearea bazei necesare pentru schimbul de date	Ministerul Ecologiei și Resurselor Naturale, Ministerul Sănătății, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerul Energeticii, Academia de Științe a Moldovei	2005-2006	Donatorii internaționali
	Modernizarea echipamentului laboratoarelor în vederea monitorizării POP	Identificarea necesarului de echipament, pregătirea specificărilor tehnice și procurarea echipamentului, consumabilelor și standardelor analitice, stabilirea procedurilor de control al calității, instruirea personalului	Ministerul Ecologiei și Resurselor Naturale, Ministerul Sănătății	2005-2009	Donatorii internaționali
10. Extinderea informației privind sursele POP emiși neintenționat	Sporirea nivelului de cunoștințe privind sursele de POP emiși neintenționat la nivel național	Pregătirea chestionarului, analiza răspunsurilor, estimarea emisiilor, evaluarea riscurilor, stabilirea priorității surselor	Ministerul Ecologiei și Resurselor Naturale, Academia de Științe a Moldovei	2005-2006	Donatorii internaționali
	Investigarea gradului de poluare cu POP emiși neintenționat într-o zonă-pilot (prioritară)	Selectarea zonei-pilot și elaborarea unui program de prelevare a probelor, prelevarea și analiza probelor (într-un laborator din UE), interpretarea rezultatelor și formularea recomandărilor	Ministerul Ecologiei și Resurselor Naturale	2006	Donatorii internaționali

11. Schimbul de cunoștințe în domeniul celor mai bune tehnici disponibile și celor mai bune practici de mediu	Sporirea cunoștințelor privind utilizarea celor mai bune tehnici disponibile și celor mai bune practici de mediu în gestionarea POP și formularea măsurilor accesibile pentru Moldova	Organizarea cursurilor, seminarelor și a vizitei de studii, formularea și examinarea măsurilor pentru Moldova	Ministerul Ecologiei și Resurselor Naturale, în comun cu alte autorități centrale de specialitate, Academia de Științe a Moldovei	2006	Donatorii internaționali
12. Elaborarea unui plan de acțiuni privind reducerea POP emiși neintenționat	Identificarea și evaluarea emisiilor de POP emiși neintenționat și stabilirea unor măsuri practice pentru a atinge un nivel semnificativ de reducere a emisiilor și eliminare a surselor	Elaborarea măsurilor de reducere a emisiilor de POP emiși neintenționat și promovarea tehnologiilor celor mai bune tehnici disponibile și celor mai bune practici de mediu	Ministerul Ecologiei și Resurselor Naturale, Ministerul Industriei	2005-2006	Donatorii internaționali
13. Sporirea capacității de identificare a zonelor contaminate	Elaborarea instrumentelor necesare pentru identificarea zonelor contaminate	Elaborarea metodologiei de estimare a riscului, formularea criteriilor de identificare a zonelor contaminate, consultarea părților interesate	Ministerul Ecologiei și Resurselor Naturale, Ministerul Sănătății, Academia de Științe a Moldovei, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerul Energeticii	2005	Donatorii internaționali
	Cartarea preliminară a zonelor contaminate	Pregătirea planului de evaluare a zonelor contaminate, colectarea informației necesare, consultarea autorităților, întreprinderilor și populației locale, descrierea și cartarea zonelor identificate, lucrări analitice inițiale	Ministerul Ecologiei și Resurselor Naturale, Ministerul Sănătății, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerul Energeticii, autoritățile administrației publice locale	2005-2007	Donatorii internaționali, autoritățile administrației publice locale
	Transfer de know-how în domeniul	Elaborarea unui program de transfer know-how, organizarea seminarelor,	Ministerul Ecologiei și Resurselor	2005-2007	Donatorii internaționali

	remedierii zonelor contaminate	vizita de studii, elaborarea măsurilor de remediere la costuri mici	Naturale, Ministerul Sănătății, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerul Energeticii		
14. Promovarea activităților de cercetare-dezvoltare	Stimularea cercetării și dezvoltării orientate spre problematica POP, crearea cadrului de cooperare regională în domeniul respectiv	Organizarea conferințelor internaționale/regionale, includerea temelor de cercetare în comanda de stat	Academia de Științe a Moldovei, Ministerul Ecologiei și Resurselor	2004-2009	Donatorii internaționali
		Elaborarea și implementarea tehnologiilor nonpoluante de eliminare a POP	Naturale	2005-2009	
	Studiul și evaluarea impactului POP asupra mediului și sănătății populației	Cercetări asupra concentrațiilor POP în compartimentele mediului (inclusiv migrării și transformărilor), studii epidemiologice asupra grupurilor vulnerabile și expuse influenței POP	Ministerul Sănătății, Ministerul Ecologiei și Resurselor Naturale	2006-2009	Donatorii internaționali
15. Reambalarea și depozitarea centralizată a pesticidelor inutilizabile și interzise	Procurarea ambalajului acceptat de către ONU, a mijloacelor de protecție, echipamentului, seturilor de analiză expres	Evaluarea necesităților, pregătirea specificărilor, procurarea, livrarea	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerul Apărării, Departamentul Situații Excepționale, Ministerul Sănătății, Ministerul Ecologiei și Resurselor Naturale	2004-2006	Donatorii internaționali
	Pregătirea depozitelor raionale pentru stocarea centralizată a pesticidelor inutilizabile și interzise	Selectarea depozitelor raionale, elaborarea planurilor de reabilitare, aprobarea planurilor de către autoritățile de mediu și ocrotire a sănătății, lucrări de reabilitare	Autoritățile administrației publice locale, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerul Ecologiei și Resurselor Naturale, Ministerul Sănătății	2004-2005	Autoritățile administrației publice locale
	Reambalarea și stocarea centralizată a	Reambalarea și stocarea centralizată a pesticidelor și a	Ministerul Apărării, Departamentul	2004-2006	Donatorii internaționali

	pesticidelor cu termen de utilizare expirat într-o manieră ecologic sigură	ambalajului contaminat în 32 depozite raionale	Situații Excepționale, Ministerul Ecologiei și Resurselor Naturale, Ministerul Sănătății, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		
16. Măsurile urgente de reducere a impactului depozitelor abandonate	Reducerea impactului asupra populației locale și a mediului	Elaborarea planurilor de remediere urgentă pentru depozitele de pesticide abandonate, aprobarea și coordonarea planurilor, construirea gardurilor, instalarea indicatoarelor de avertizare, blocarea ușilor și ferestrelor	Autoritățile administrației publice locale, Ministerul Sănătății, Ministerul Ecologiei și Resurselor Naturale, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Academia de Științe a Moldovei	2004-2006	Autoritățile administrației publice locale
	Implementarea mecanismelor de stimulare pentru comunitățile locale	Selectarea celor mai bune comunități rurale din raion, pregătirea propunerilor de proiect în domeniul securității chimice	Ministerul Ecologiei și Resurselor Naturale	2005-2006	Donatorii internaționali
17. Colectarea pesticidelor cu termen de utilizare expirat (inclusiv DDT) din gospodăriile private	Colectarea tuturor pesticidelor persistente (inclusiv DDT) stocate în gospodăriile private și transportarea lor la depozitele raionale	Selectarea agenției implementatoare, instruirea și furnizarea echipamentului, negocieri cu companiile furnizoare de pesticide, activități la nivelul localităților	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, autoritățile administrației publice locale	2005-2009	Donatorii internaționali
18. Evaluarea variantelor de eliminare a pesticidelor expirate și de gestionare a depozitelor abandonate	Pregătirea unui proiect investițional de eliminare definitivă a stocurilor de pesticide inutilizabile și interzise	Studiul de fezabilitate, pregătirea proiectului investițional, negocierile cu donatorii	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerul Ecologiei și Resurselor Naturale, Ministerul Sănătății	2005-2006	Donatorii internaționali
	Pregătirea unui proiect investițional privind gestionarea depozitelor	Studiul de fezabilitate, pregătirea proiectului investițional, negocierile cu donatorii	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, autoritățile administrației	2005-2006	Donatorii internaționali

	abandonate și distruse		publice locale, Ministerul Sănătății		
19. Măsuri de remediere la cimitirul de stocare a pesticidelor de la Cișmichioi	Asigurarea stocării ecologic sigure a pesticidelor din cimitirul de pesticide de la Cișmichioi	Îngrădirea teritoriului, renovarea sistemelor de drenaj pluvial, acoperirea cu un nou strat de protecție, monitorizarea stării solului și apei	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerul Ecologiei și Resurselor Naturale, Ministerul Sănătății, Academia de Științe a Moldovei, autoritățile administrației publice locale	2005-2009	Donatorii internaționali
20. Studiul de fezabilitate pentru stația de stocare a condensatoarelor electrice uzate de la Vulcănești (opțiunea 1)	Evaluarea și pregătirea unui proiect investițional privind lichidarea condensatoarelor electrice vechi	Studiul de fezabilitate, pregătirea proiectului investițional, negocierile cu donatorii	Ministerul Energeticii, Ministerul Ecologiei și Resurselor Naturale, Ministerul Sănătății	2004-2006	Donatorii internaționali
21. Măsuri de remediere pentru stocul de condensatoare electrice vechi de la Vulcănești (opțiunea 2)	Asigurarea eliminării ecologic sigure a condensatoarelor electrice uzate	Angajarea unei companii pentru eliminarea condensatoarelor electrice în străinătate	Ministerul Energeticii	2005-2006	Donatorii internaționali
22. Centralizarea echipamentului contaminat cu PCB	Asigurarea stocării în condiții sigure a echipamentului contaminat cu PCB sau deteriorat	Centralizarea echipamentului abandonat, furnizarea unor containere sigure, identificarea tehnologiei de eliminare a PCB și a echipamentului contaminat	Ministerul Energeticii, Ministerul Ecologiei și Resurselor Naturale, Ministerul Sănătății	2005-2008	Donatorii internaționali
23. Îmbunătățirea comunicării	Asigurarea unei comunicări eficiente în problemele POP și formarea cunoștințelor și deprinderilor de comunicare la factorii de decizie, specialiști și cercurile largi ale opiniei publice	Zece cursuri de scurtă durată pe an, elaborarea unui manual, stabilirea unui cadru de comunicare, adaptarea canalelor de comunicare existente la problemele POP, elaborarea procedurilor de comunicare	Ministerul Ecologiei și Resurselor Naturale	2005-2009	Donatorii internaționali
24. Crearea unui proces participativ	Activizarea procesului participativ în domeniul POP	Implementarea Strategiei de comunicare pentru Convenția de la Stockholm	Ministerul Ecologiei și Resurselor Naturale, Centrul Regional de	2005-2009	Donatorii internaționali

			Mediu, organizațiile neguvernamentale		
25. Asigurarea schimbului de informații la nivel național și internațional	Informarea curentă a societății privind problemele, riscurile POP, consecințele expunerii la ele și măsurile de contracarare necesare	Pregătirea și răspândirea informației privind POP prin mediile de informare și publicațiile accesibile, inclusiv publicitatea vizuală (cel puțin zece pe an), un dialog interactiv pe an, participarea la forurile internaționale	Ministerul Ecologiei și Resurselor Naturale, Ministerul Sănătății și alte ministere ramurale, Academia de Științe a Moldovei	2005-2009	Donatorii internaționali
26. Instruirea cercurilor largi ale opiniei publice	Instruirea grupurilor interesate de POP în problemele de management ecologic inofensiv al acestora și de securitate chimică	Organizarea a cinci seminare de instruire pe an pentru grupurile țintă, elaborarea și introducerea materialelor de instruire în POP pentru funcționarii publici, medici, oamenii de afaceri, cercetători	Ministerul Ecologiei și Resurselor Naturale, Centrul Regional de Mediu, Ministerul Sănătății, organizațiile neguvernamentale	2005-2009	Donatorii internaționali
27. Promovarea educației	Includerea problemelor POP și elementelor de securitate chimică în programele educaționale	Elaborarea și răspândirea pachetelor informative educaționale pentru grupurile specifice (autoritățile administrației publice centrale și locale, elevii, studenții, grupurile vulnerabile etc.)	Ministerul Educației, Ministerul Ecologiei și Resurselor Naturale, organizațiile neguvernamentale	2005-2009	Donatorii internaționali

Hotărârile Guvernului

1155/20.10.2004 pentru aprobarea Strategiei Naționale cu privire la reducerea și eliminarea poluanților organici persistenți și Planului Național de implementare a Convenției de la Stockholm privind poluanții organici persistenți
 //Monitorul Oficial 193-198/1347, 29.10.2004

MINISTERUL ECOLOGIEI
ȘI RESURSELOR NATURALE

FONDUL GLOBAL DE MEDIU

BANA MONDIALĂ

Proiectul FGM/BM „Managementul și Distrugerea Stocurilor de Poluanți Organici Persistenți”

Beneficiar: Guvernul RM
Finanțator: Fondul Global de Mediu (FGM)
Administratorul Grantului: Banca Mondială
Agenția Națională de Implementare: **Ministerul Ecologiei și Resurselor Naturale**
Oficiul POP în RM

Costurile Proiectului: USD 12.6 Milion (FGM Grant – USD 6.35M; Contribuția țării – USD 3.72M; Alți donatori – USD 2.53M)

Perioada de implementare: 09.02.2006 – 30.06.2010

Proiectul a fost elaborat pe parcursul anului 2005 în cadrul Ministerului Ecologiei și Resurselor Naturale în baza „Grantului pentru pregătirea Proiectului privind managementul durabil al stocurilor de poluanți organici persistenți (POP)”, este succesorul Proiectului „Activitățile de promovare a implementării Convenției de la Stockholm privind Poluanții Organici Persistenți în Republica Moldova”, realizat în perioada 2002-2004, și este axat pe realizarea Planului Național de Implementare a Convenției de la Stockholm.

Obiectivul general al proiectului este protecția mediului ambiant și a sănătății populației prin gestionarea sigură din punct de vedere ecologic și distrugerea stocurilor de pesticide inutilizabile și interzise din sectorul agricol, ce conțin sau sunt contaminate cu poluanți organici persistenți, și a echipamentului din sectorul energetic contaminat cu bifenili policlorurați (BPC) și prevede, între altele, activități de transportare și nimicire peste hotare a cca. 1150 tone de pesticide din cele cca. 3000 tone, aflate în depozite, și a cca. 1060 tone de condensatoare electrice ce conțin BPC. De asemenea proiectul are drept scop consolidarea cadrului legislativ și instituțional pentru controlul pe termen lung asupra acestor și altor substanțe toxice în relație cu cerințele Convenției de la Stockholm și ale altor convenții și acorduri internaționale relevante, ratificate de Moldova.

Proiectul este implementat în cadrul Ministerului Ecologiei și Resurselor Naturale în colaborare cu Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerul Industriei și Infrastructurii, Ministerul Apărării, alte părți interesate, reprezentând sectorul public și privat. La realizarea proiectului participă companii de consultanță și consultanți individuali de peste hotare și din Republica Moldova.

În rezultatul realizării acestui proiect în Moldova se prevede reducerea riscurilor de poluare cu POP a mediului ambiant și asupra sănătății umane, crearea la nivel național a unui sistem modern pentru managementul și controlul asupra POP și altor substanțe și deșeuri chimice toxice și periculoase și consolidarea capacităților instituționale și umane pentru managementul durabil al stocurilor de POP.

Activitățile proiectului sunt complementate cu cele realizate în cadrul altor proiecte, inclusiv finanțat de Fondul Canadian cu privire la POP, proiectul finanțat de țările membre NATO la Ministerul Apărării, Proiectul „Energy II”, finanțat de GEF la Ministerul Industriei și Infrastructurii, Proiectul implementat de „Milieucontact-International” în raionul Hîncești, finanțat de guvernul Olandei ș.a.

COMPONENTELE PROIECTULUI

Managementul și distrugerea POP include reambalarea și depozitarea centralizată a pesticidelor inutilizabile și interzise din sectorul agricol și a bifenililor policlorurați din sectorul energetic, precum și distrugerea lor finală. Aceste activități sunt realizate în comun cu alte proiecte

similare, aflate în derulare. În perioada 2006-2008 vor fi reambalate, transportate și distruse cca. 1150 tone de pesticide stocate în 12 depozite care prezintă cel mai înalt risc de poluare, localizate în 10 raioane, precum și vor fi dezasamblate, transportate și nimicite cca. 20 000 de condensatoare electrice (1060 tone) cu conținut de BPC din sectorul energetic.

De asemenea va fi inventariat la scară națională echipamentul energetic în vederea depistării contaminării uleiurilor dielectrice cu BPC și se va realiza un studiu de fezabilitate pentru lucrările de remediere a locației la substația de transformare de la Vulcănești.

Întărirea cadrului normativ și consolidarea capacităților în domeniul managementului POP include crearea a unei baze legislative moderne pentru managementul substanțelor chimice din categoria POP, în conformitate cu cerințele Convenției de la Stockholm, și a unui sistem general de securitate chimică în conformitate cu cadrul normativ și legislativ al UE cu privire la substanțele chimice și deșeurile periculoase. Va fi elaborat un sistem integrat de management al POP cu transpunerea actelor normative moderne și a obligațiilor rezultate din acordurile internaționale referitoare POP la care Republica Moldova este parte. Vor fi consolidate capacitățile pentru managementul POP la nivel național prin instruirea specialiștilor inspectoratelor și modernizarea laboratoarelor de analiză a POP.

Consolidarea capacităților instituționale și suportul managementului proiectului va întări capacitatea Ministerului Ecologiei și Resurselor Naturale în domeniul managementului POP în calitate sa punct național focal pentru coordonarea și managementul obligațiilor Moldovei în cadrul Convențiilor de la Stockholm, Basel, Rotterdam și altor acorduri internaționale cu referire la POP. Echipa ministerului va gestiona și coordona realizarea Planului Național de Implementare a Convenției de la Stockholm. Vor fi dezvoltate sistemul de management informațional și sistemul de raportare privind POP, rețeaua de monitoring al POP, vor fi identificate reziduurile de POP și efectuată cartarea zonelor poluate, vor fi realizate activități de conștientizare și educaționale în domeniul POP.

PARTENERI

Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare

Ministerul Industriei și Infrastructurii

Ministerul Apărării

Departamentul Situații Excepționale

Întreprinderea de Stat „Moldelectrica”

Proiectul de distrugere a pesticidelor inutilizabile și interzise sub egida NATO (Ministerul Apărării)

Proiectul regional „Eliminarea riscurilor acute legate de pesticidele inutilizabile și interzise în Moldova, Georgia și Kyrgyzstan” (Milieucontact International, Olanda)

Proiectul Energy II (Ministerul Industriei și Infrastructurii)

Compania Tredi S.A., Franța

Compania Niras, Danemarca,

Compania COWI, Danemarca

Cenrul Regional de Mediu „REC Moldova”

Mișcarea Ecologică din Moldova

CONTACTE

EMP Managementul Durabil POP

Ministerul Ecologiei și Resurselor Naturale

str. Cosmonauților 9, of. 614

Chișinău, MD2005, Republica Moldova

tel./fax: +(373 22) 22 62 54

e-mail: vplesca@moldovapops.md

www.moldovapops.md

**Ministry of Ecology
and Natural Resources**

Canada

**Canadian International
Development Agency (CIDA)**

The World Bank

Grantul CIDA/BM Nr. TF090384 „Remedierea locurilor contaminate cu pesticide din clasa POP precum și decontaminarea echipamentului electric ce conține Bifenili Policlorurați (BPC)”.

Beneficiar:	<i>Guvernul Republicii Moldova</i>
Finanțator:	<i>Agenția Canadiană Internațională de Dezvoltare (CIDA)</i>
Administratorul Grantului:	<i>Banca Mondială</i>
Agenția Națională de Implementare:	<i>Ministerul Ecologiei și Resurselor Naturale/ Oficiul managementul Durabil POP</i>
Costul Proiectului:	<i>CAD 444,450</i>
Contribuția țării:	<i>USD 42,700</i>
Perioada de implementare:	<i>Iulie 2007-Noiembrie 2008</i>

Acest proiect este implementat în cadrul Ministerului Ecologiei și Resurselor Naturale. Printre obiectivele acestui proiect se numără și aplicarea tehnologiilor de remediere a locurilor contaminate cu pesticide din clasa POP. Aceste tehnologii vor fi aplicate la trei depozite de chimicale unde sa constat că zonele aferente acestor depozite sunt contaminate cu substanțe chimice și în mod special cu cele din categoria POP.

În cadrul primei componente a proiectului se propune de a examina tehnologiile existente cu privire la remedierea locurilor contaminate cu pesticide POP după care reieșind din condițiile specifice hidrologice, geologice ale Moldovei cea mai adecvată tehnologie va fi propusă pentru a fi aplicată în condiții de teren.

Aplicarea acestor tehnologii se va face abia după ce va fi elaborat ghidul și instrucțiunile cu privire la selectarea și aplicarea tehnologiilor de remediere a locurilor contaminate cu pesticide POP. La fel în cadrul acestei etape se vor organiza seminare și instruirii a personalului implicat în gestionarea locurilor contaminate cu pesticide POP precum și acel personal care este responsabil cu privire la aplicabilitatea tehnologiilor selectate.

Aceste activități urmează a fi realizate pînă la finele anului 2008 ca mai apoi aceste practici să fie preluate de către instituțiile implicate în realizarea acestui proiect pilot precum și autoritățile responsabile pentru gestionarea acestei probleme.

Un accent aparte va constitui implicarea reprezentanților ministerului agriculturii precum și a autorităților de mediu în scopul transferului de cunoștințe pentru a putea fi implementate ulterior reieșind din posibilitățile tehnice și materiale ale Moldovei.

Pe toată durata implementării acestui proiect se vor desfășura un șir de activități de conștientizare și informare a publicului cu privire la realizarea acestor activități precum și organizate seminare și întruniri naționale în scopul diseminării informației și practicilor învățate.

Proiectul dat este asociat cu proiectul finanțat de către Fondul Global de Mediu prin intermediul Băncii Mondiale “Managementul și Distrugerea Stocurilor de Poluanților Organici Persistenți” și este adresat în scopul realizării activităților identificate în Planul Național de Implementare a Convenției de la Stockholm cu privire la POP.

Parteneri: *Ministerul Agriculturii și Industria Alimentării*
Ministerul Industrii și Infrastructurii
Î.S. Moldelectrica
Compania Union Fenosa

Componenta de conștientizare cu privire la gestionarea stocurilor de POP

Rezultatele campaniei de informare, educație și conștientizare din cadrul Proiectului FGM/BM „Managementul și Distrugerea Stocurilor de Poluanți Organici Persistenți (POP)”

Proiectul „Managementul și distrugerea stocurilor de poluanți organici persistenți” este compus din trei componente majore, cum sunt managementul și distrugerea POP, modernizarea cadrului normativ și consolidarea capacităților în domeniul managementului POP și consolidarea capacităților instituționale și suportul managementului proiectului.

Aceste componente sunt completate de activitățile de informare și conștientizare în domeniul POP.

Obiectivele acestei componente al proiectului sunt orientate spre:

- Efectuarea sondajelor de opinie, pentru a evalua nivelul de cunoaștere a problemei și impactul activităților desfășurate;
- Acordarea asistenței UMP în conducerea unei campanii de conștientizare și informare în domeniul POP prin organizarea și desfășurarea conferințelor și seminarelor internaționale, naționale și locale;
- Publicarea materialelor informaționale, posterelor, broșurilor, etc, a articolelor în mass-media;
- Asigurarea procesului de educație și instruire a grupelor țintă expuse riscului înalt al impactului POP (fermieri, angajați din industrie, personalul companiilor din energetică, unități de colectare și stocare a deșeurilor, femei și copii);
- Acordarea asistenței MERN în întărirea capacităților Centrului Informațional de Mediu în domeniul informării și conștientizării problemelor POP, întărirea capacităților centrelor informaționale locale în acest domeniu;
- Elaborarea și plasarea a spoturilor publicitate video și audio, organizarea emisiunilor;
- Elaborarea noului concept al paginii web al proiectului.

Rezultatele de bază de implementare a componentei:

1. *Asociația „INQUA-Moldova”* a realizat primul sondaj la nivel național cu scopul de a stabili nivelul de cunoștințe privind pesticidele și PCB în următoarele localități:

- **s. Ratuș, r-nul Telenești , or. Strășeni s. Stolniceni, r-nul Hîncești;**
- **s. Grimăncăuți, r-nul Briceni;**
- **s. Cișmichioi, r-nul;**
- **s. Tudora, r-nul Ștefan Vodă**
- **or. Comrat;**
- **s. Grădinița, r-nul Căușeni**
- **or. Taraclia**
- **s. Sadaclia.**

Sondajul public la nivel local este realizat în două etape (la începutul și sfârșitul acestei sarcini) și are drept scop identificarea nivelului local de cunoștințe în domeniul POP și impactul local al proiectului în următoarele localități selectate în cadrul proiectului.

2. În conformitate cu obiectivele acestei sarcini și scopurile ei specifice, *REC Moldova* a realizat următoarele activități:

Sarcina 1. Pregătirea, organizarea și desfășurarea conferințelor și seminarelor la nivel național și local, inclusiv un seminar internațional.

În scopul stabilirii și menținerii unui proces participativ eficient în domeniul POP, informării publicului și lansării campaniei informaționale în domeniu, au fost organizate și desfășurate **3 seminare zonale** cu numărul total de circa 180 de participanți pentru cele trei zone: Cahul (Sud), Chișinău (Centru) și Bălți (Nord). Participanți: reprezentanții APL (primari din localitățile, unde se desfășoară lucrările proiectului), instituțiilor de protecție a mediului și ocrotire a sănătății din raioane, ONG-uri, reprezentanții beneficiarilor de bază. Seminarele vor fi organizate cu scopul de a informa beneficiarii despre managementul POP la nivel național și local și despre rezultatele proiectului „Managementul și distrugerea stocurilor de poluanți organici persistenți”, activitățile planificate pentru viitor în cadrul proiectului și lansarea Programului de Conștientizare, Comunicare și Informare în domeniul POP.

Seminarul Internațional – Forul Internațional al Pesticidelor a fost organizat și desfășurat în colaborare cu Oficiul POP, pentru schimbul de informație, prezentarea rezultatelor implementării PNI pentru Convenția de la Stocholm și facilitarea dialogului cu parteneri potențiali și donori va fi organizat la Chișinău, Moldova, 20-22 septembrie 2007.

Rețeaua Națională a ONG-urilor în domeniul POP a fost creată din toate organizațiile non-guvernamentale implicate sau interesate din domeniul mediului și sănătății, interesași de soluționarea problemei POP. La moment, circa 25 de ONG-uri la nivel național și circa 30 de ONG-uri la nivel local sunt incluse în aceasta rețea. Activitatea rețelei este facilitată de REC Moldova.

Sarcina 2. Evaluarea necesităților specifice, pregătirea și desfășurarea programului de instruire și educație pentru grupele țintă.

Grupe de inițiativă în localitățile proiectului. Grupele de inițiativă se creează în special în localitățile, unde activitățile proiectului sunt în demarare sau sunt planificate. Grupele de inițiativă sunt compuse din reprezentanții Consiliilor raionale, primării, fermieri, ONG-uri, autorități de mediu și sănătate, DSE, învățători, alte persoane relevante. Ședințele de lucru și informare a grupelor de inițiativă au fost organizate și au avut loc în următoarele localități (raioane): Ștefan Vodă, Hîncești, Cimișlia, Orhei (Pelivan), Rîșcani și Florești. Aceste grupe sunt implicate în activități de continuare, identificare a lecțiilor, schimb de experiență, discutarea problemei locurilor contaminate.

Grupul de inițiativă din Hîncești a fost creat în baza grupului de coordonare, creat în cadrul proiectului de reambalare și depozitare centralizată a pesticidelor învechite implementat de Milieukontakt International. Ședința Grupului de inițiativă de la Ștefan Vodă a permis depistarea a unei înhumări ilicite a pesticidelor învechite în comuna Semionovca, care ulterior au fost excavate, reambalate și evacuate.

Sarcina 3. Întărirea capacităților Centrului Informațional de Mediu în implementarea activităților de conștientizare în domeniul POP.

REC Moldova a început această activitate, evaluând necesitățile CIM-ului, nivelul de cunoaștere a problemei de către colaboratori și implicării lor în procesul de informare și conștientizare din domeniul POP, identificarea nivelului tehnic, a publicațiilor prezente la CIM în domeniul POP. Au fost organizate 2 conferințe de presă de către Dl Nicu Vrednic în colaborare cu REC Moldova și Oficiul POP. La CIM a fost transmis un set de publicații și postere în domeniul POP, pentru biblioteca permanentă și pentru distribuire vizitatorilor.

Adresele CIM sunt incluse în lista de distribuire a informațiilor în domeniul POP. S-au întreprins primele activități de organizare a vizitei de informare și instruire a colaboratorilor CIM la un centru informațional din regiune, care activează în domeniul POP. S-a propus Centrul Eco-Accord din Moscova, care are un program special pentru ONG-uri și publicul larg în domeniul POP și în colaborare cu instituțiile regionale, care activează în domeniul dat.

Linia fierbinte. A fost creată linia fierbinte în domeniul POP în Moldova (în cadrul Oficiului POP cu transmitere ulterioară la CIM). Numărul de telefon al liniei fierbinți este: **22 68 49**. Acest număr de telefon se indică în spoturile publicitate video, audio și în toate publicațiile, e indicat pe pagina din internet al proiectului.

3. Pregătirea și editarea prospectelor informaționale, posterilor, ghidurilor pentru ONG și grupuri țintă de către Mișcarea Ecologistă din Moldova.

1. A elaborat o bază de date unde sunt incluse: publicațiile, articolele, broșurile și alte materiale existente în domeniul POP editate în Republica Moldova, România și Rusia.

2. *Au fost selectate de pe internet și este făcută o listă a materialelor, a publicațiilor internaționale curente valabile și a știrilor, a rezultatelor bazate pe POPs, a activitățile relatate în acest domeniu.*

3. A elaborat și editat publicații tematice în baza necesităților proiectului și a necesităților identificate:

a). Posterul cu genericul „Convenția de la Stockholm: o șansă pentru sănătatea Moldovei”. În această lucrare sunt relatate activitățile desfășurate în cadrul proiectului, dar și o atenționare despre impactul poluanților organici persistenți asupra sănătății omului folosind recipientele de la depozitele cu pesticide. Posterul a fost tipărit cu un tiraj de 2000 de exemplare.

b). O altă lucrare elaborată de către Mișcarea Ecologistă din Moldova este pliantul „Managementul poluanților organici persistenți în R. Moldova” cu genericul „Sustainable Chemicals Management: a chance for a cleaner environment in Moldova”, în formatul A3, color, cu un tiraj de 2000 exemplare

c). Posterul cu genericul „Depozite de chimicale – un pericol pentru mediu și sănătate”, editat cu un tiraj de 4000 exemplare.

d). Pliantul „Depozite de chimicale – un pericol pentru mediu și sănătate”

4. O altă sarcină a Mișcării Ecologiste din Moldova este „**Asigurarea accesului liber la informația POP pentru toți locuitorii țării**” prin publicarea articolelor, cu privire la poluanții organici persistenți, la activitățile desfășurate în cadrul proiectului, la informația existentă despre sursele de POP din localitate și din țară, date și estimări ale impacturilor lor posibile asupra sănătății și mediului, precum și o informație istorică despre problemă, în revista „Natura” care, cu un tiraj de 6500 exemplare lunar și ajunge în toate școlile și primăriile din R. Moldova.

În revista „Natura” au fost editate articolele: „*Eliminarea bifenililor policlorurați din Moldova*”, „*Guvernul canadian finanțează lucrări de decontaminare în Moldova*”, „*Forul Internațional al HCH și Pesticidelor la Chișinău*” .

4. Conform sarcinii de lucru, din luna august pînă în prezent, „**Garomond Studio**” a realizat următoarele activități:

- elaborarea concepției și producerea spoturilor cu caracter social (2 spoturi video cu durata de 35 sec. fiecare și 2 spoturi audio cu durata de 45 sec fiecare);
- elaborarea media-planului și difuzarea spoturilor cu caracter social pe posturile Radio/TV;
- producerea a 4 emisiuni radiofonice cu caracter informativ despre problemele din domeniul POP;
- elaborarea scenariului și inițierea filmărilor pentru producerea filmului documentar despre procesul de evacuare și utilizare a pesticidelor din republică, care va fi finalizat în luna aprilie 2008.

5. Abordarea re-designului paginii web www.moldovapops.md (conceptul creativ):

Sarcina de lucru al Casa Imago la proiectul de dezvoltare al paginii web www.moldovapops.md a constat în elaborarea conceptului creativ, designul web, elaborarea unei baze de date, instruirea echipei POPs Moldova cu privire la utilizarea sistemului de administrare al paginii web și promovarea via Internet al proiectului web.

Numele Companiei /Consultant	Andrei Isac	Inqua-Moldova	REC Moldova	Garomond Studio	MEM	IMAGO
Persoane de Contact	-	<i>Gabriel Gilca</i>	<i>Victor Cotruta</i>	<i>Iurie Rosca</i>	<i>Alecu Reniță</i>	<i>Olga Popov</i>
Adrese E-mail	Andrei.Isac@rec.md	inqua@mail.md , gabrielg@mail.ru , gabrielg@moldnet.md	info@rec.md Victor.Cotruta@rec.md	garomond@promovare.md ; garomond_media@promovare.md	mem@mem.md , ren@natura.md	o.cebotari@imago.md ; o.popov@imago.md
Telefon/ Fax	238686, 238685	739248, 731550	238686, 238685	508 616, 508 617	234157, 232408	23 25 06, 23 22 63
GSM	0691 30 366	0691 91 029	0691 25 345	0691 31 478	0794 09 470	0791 88 090
Sediu	Str. Mateevici 31, Chișinău, MD-2009	Str. Academiei 3, Chișinău, MD-2028	Str. Mateevici 31, Chișinău, MD-2009	Str. Ion Creanga 4, of.12, MD- 2069, Chișinău	Str. Serghei Lazo 13, Chișinău, MD- 2004	str. București 15, of. 25, Chișinău
Pagina WEB	www.rec.md	-	www.rec.md		www.mem.md	www.imago.md